

Siltas, debesuotas.
Saulė tėja 6:01, leidžiasi 7:48

VOL LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Šeštadienis, rugpjūčio-August 17 d., 1974 m.

Kaina 15c

194

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

TURKAI KIPRE SUSTABDĖ KARO VEIKSMUS

NEPAVYDĖTINA R. NIKSONO PADETIS

Respublikonų partija nusiplauna rankas
advokatai reikalauja teismo, fondų nėra

WASHINGTONAS. — Dešimt Atstovų Rūmų Teisių Komiteto narių respublikonų, kurie buvo balsavę prieš Richardo Niksono perdavimą teismui, dabar formaliai pareiškė, kad Niksonas buvo kaltas darydamas obstrukcijas teisingumui. Šis mažumos reportas bus priimtas prie komiteto daugumos raporto, kurs Atstovų Rūmų pilnates posėdžiui bus įteiktas ateinančią savaitę. Daugumos raporte pareiškama, kad Niksonas, neklausydamas įstatymų ir meluodamas Watergate byloje, suniekino Konstituciją.

Dešimties raporte teigiama, kad nors ši grupė tiki, kad Niksonas yra kaltas daręs obstrukcijas teisingumui, tačiau neįsivaizduoja, kaip jį būtų galima įteikti teismui už savo galios ofisę piknaudojimą arba už pakartotinų komiteto pašaukimų (subpenas) nepaisymą. Taip istorijoje turi būti užrašyta.

Advokatų Sąjungos rezoliucija.

HONOLULU. — Galinkoji Amerikos Advokatų Asociacija savo metinėje konvencijoje po 4 dienų debatų priėmė rezoliuciją, kuri plačiai aiškinama kaip priešinga pripažinti Niksonui kriminalinį imunitetą.

Nors rezoliucija Niksono neįvardija, bet kiekvienam aišku apie ką ten kalbama. Rezoliucijoje kalbama apie vienodą įstatymų pritaikymą kiekvienam nusikaltusiam, "nepaisant jo užimamos pozicijos ar statuso". Ši rezoliucija priimta didžiausiu balsų dauguma.

ABA prezidentas Chesterfield Smith pareiškė, jog jis nemano, kad rezoliucija būtina reikalauja Niksoną traukti teisman, bet reikalauja, kad jam būtų taikomi įstatymai kaip ir visiems kitiems.

2 milijonų fondas neprieinamas

WASHINGTONAS. — Buvusio prezidento Niksono iš praėjusio 1972 metų rinkimų kampanijos apie 2 milijonų dolerių likusio fondo, kaip to fondo patikėtiniai pareiškia Niksonas savęs gynimo byloms negalės nieko gauti. Kampanijų fondo likučiai esą panaudojami mokėti legalės išlaidas buvusios Niksono rinkimų kampanijos vedėjams John Mitchell, Maurice Stans ir kt.

Tame fonde birželio mėnesį buvo \$3.4 milijonai, bet nuo to laiko išmokėta Demokratų partijai \$775,000 ir \$560 įvairioms kitoms sąskaitoms apmokėti. Likę dar apie \$2 milijonai, bet ir tie gerokai sumažėję, kai Mitchell pateikė savo legalės sąskaitas.

Fondo nuostatuose nustatyta, kad jo niekas negali nieko savo legalioms išlaidoms gauti, kas pats neturėjo užėmęs oficialias pareigas rinkimų kampanijos organizacijoje.

Pirmosios Damos antras vyras

SAN FRANCISCO. — William C. Warren, turtingas baldų ir lempų pardavėjas, staiga pagarsėjo, kai žinia paplito, kad jis buvo dabartinės prezidentinės Betty Ford pirmasis vyras.

Betty, pagal tėvų pavardę Bloomer, ir William Warren apsidėję Grand Rapids, Mich., 1942 metais ir persikyrė 1947 metais būdama 29 metų amžiaus. Ji ištėkėjo už Fordo būdama 30 metų.

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Naujasis JAV prezidentas Gerald Ford savo sveikatai palaikyti mėgstą gimastikuoti, o ypač plaukioti. Prezidentas Niksonas, matyt, Baltųjų Rūmų maudymosi baseinu nesinaudojo, kadangi tą baseino dalį buvo uždegęs ir patalpą paskyręs spaudos konferencijoms. Už vieno bloko nuo Baltųjų Rūmų esanti YMCA pakvietė prezidentą naudotis kiek nori jų maudymosi baseinu.

CHICAGO. — Paežerės Festivalis, kuriame laivų paradijų vadovauja pats vandenų karalius Nep-tūnas, prasideda šiandien, šeštadienį, nuo 1 val. popiet aštuonių dienų šventėms tėsiai iki sekmadienio rugp. 25 d. Paradas vandenyje vyks nuo Oak str. iki Balbo drive. Didelė veikla vyks Chicago upėje prie Marine City, Saldiers Fielde ir kt.

CHICAGO. — Nathaniel Robinson, 49 metų, 23 vaikų tėvas, statybos darbininkas pripažinęs, kad poros metų bėgyje jis suktais būdais piktnaudavojo Viešosios šalpos departamentą, nu-teistas grąžinti \$10,000 pinigų. Jis tol sąlyginiai nuteistas, kol visą sumą išmokės. Per laiką nuo 1971 m. birželio iki 1973 m. lapkričio mėn. jis ir šalpa ėmė ir statyboje uždirbo \$23,212.

SAIGON, Vietnam. — Be viešos kojos, 33 metų amžiaus, veteranas, penkių vaikų tėvas, susidegino prieš nacionalės ansamblėjos (seimo) rūmus. Policija jo kišenėje rado nesudegusių atšaukimų prieš komunistus ir laišką savo vaikams, patariant būti darbščiais, ne dykaduoniams.

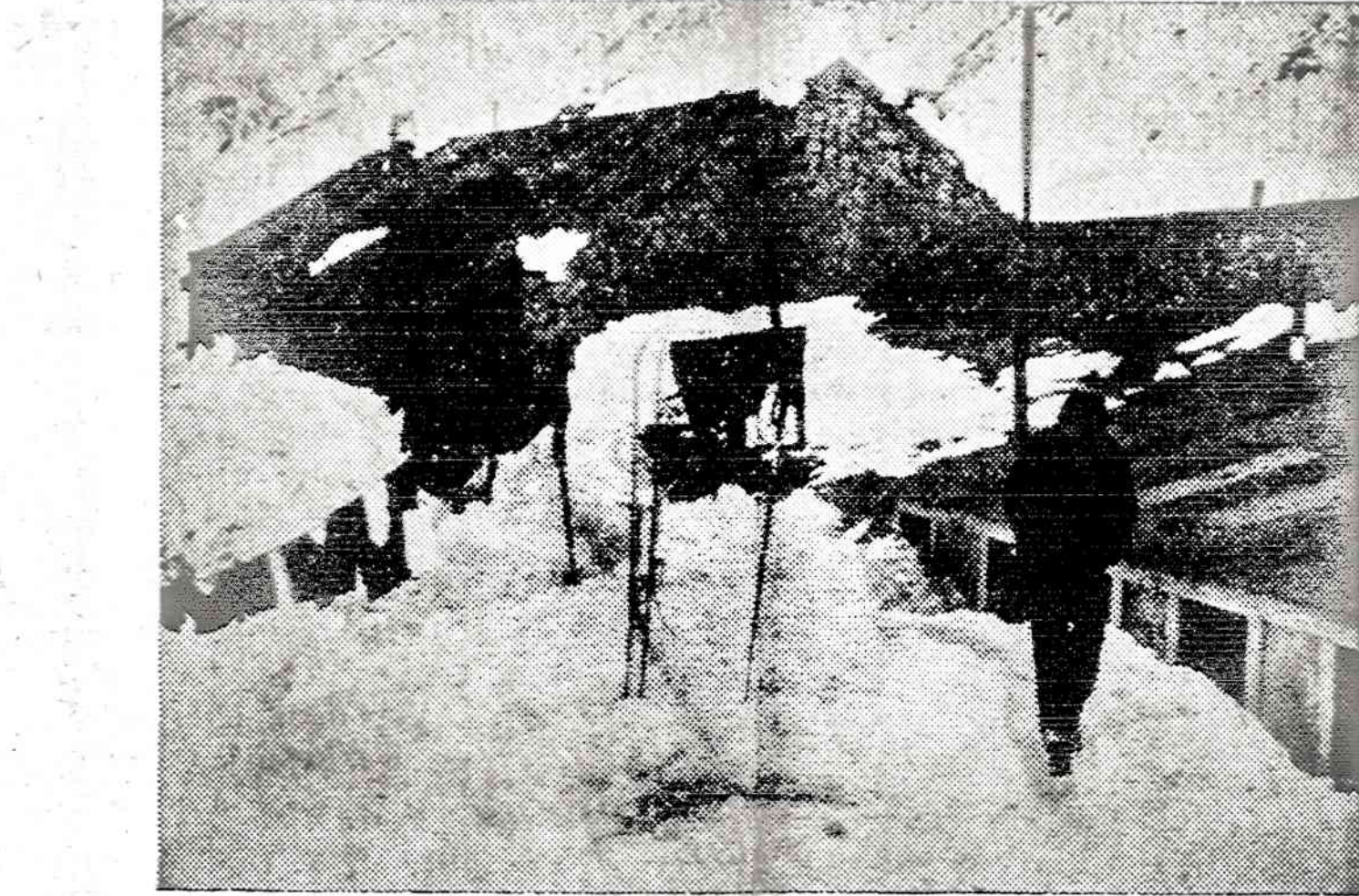
CHICAGO. — Don J. Wright, 25 metų, gyv. 6859 S. Ada str., sėdėdamas Cook apskrities kalėjime, bandė susideginti, padėdamas savo drabužius ir matracą. Nugabentas į apskrities ligoninę kritiškose padėtyje.

DETROIT. — Nacionalė Automobilų Asociacija subarė General Motors ir Fordo dirbtuves už rekordinį kainų pakilimą 1975 metų automobiliams. Ši organizacija kreipėsi į visus Amerikos automobilių fabrikus, prašydama kainų kėlimus daryti ko mažesnius.

LOS ANGELES. — Praeitą trečiadienio rytą 7:46 val. Los Angeles mieste ir apylinkėse buvo jaučiamas lengvas žemės drebėjimas — tiek, kad langai ir indai drebėjo, bet nuostolių nebuvo.

MIAMI. — Tropikinė audra, pavadinata Alma, liūtimis apipylusi ir smarkiais vėjais aplaužiusi Venecuolos šiaurvakarinis pakraščius ir Caracas miestą. Vėliausiomis žiniomis pradeda silpnėti.

WASHINGTONAS. — U. S. Distrikto teisėjas John Sirica pasakė, kad jis tikisi Watergate byloje gynybos advokatų išklausymą pradėti nuo rugpjūčio 9 d.

Jei kam čia nepakenčiamai karšta — teskrenda į Argentina, kur šiuo metu yra žiema. Čia matomas vaizdelis iš žiemos sporto rezorto — Mendoza, Andų kalnų papėdėje, kur vietomis prisiguli 35 pėdų sniegas!

KONGRESAS SKUBA PRIIMTI BILIŲ PRAGYVENIMO IŠLAIDOM PRIŽIURĖT

Bilius turi padėti prezidentui kovoti su infliacija

WASHINGTONAS. — Neįprastu greičiu ir Senatas ir Atstovų Rūmai ėmėsi stiegti pragyvenimo išlaidoms prižiūrėti vietą, oficialiai pavadintą Cost of Living Task Force. Tokios instrukcijos, kuri padėtų kovoję prieš infliaciją, prezidentas Fordas pageidavo pirmiausiai.

Senato Bankų komitetas balsų dauguma (27 prieš 7) priėmė bilį, infliacijai reguliuoti beveik tokio pat turinio, kokio prezidentas Fordas pageidavo.

Kaip Senatas, taip Atstovų Rūmai jau šį pirmadienį imsis tą bilį svarstyti, kad kitos savaitės pradžioje galėtų jau pateikti prezidentui pasirašyti.

Šis bilis susilaukė vertingos paramos iš darbo organizacijų ir stambiojo biznio.

Senato komitetas 10 balsų prieš 5 atmetė senatoriaus Adlai Stevenson'o (D, Ill.) tuo pačiu reikalu biliaus projektą. Atmetimas motyvuojamas tuo, kad tatau būtų grąžinimas algų ir kainų kontrolės, kokią buvo įvedęs buvęs prezidentas Niksonas 1971 m. rugpjūčio 15 d.

Kalbamuojiu biliu būtų įsteigta apie 25 žmonių įstaiga, kuri sektų infliacijos jėgas ekonomijoje. Įstaiga turėtų autoritetą gauti žinias apie algas ir kainas ir daryti viešus apklausinėjimus infliacijos problemoms, bet neturėtų jokio autoriteto kontroliuoti algas ir kainas arba jas mažinti.

Darba organizacijos padėjo "užmušti" panašų pasiūlymą, pateiktą Niksono administracijos praėjusį pavasarį, bet dabar AFL, CIO atstovas Andrew Bie-miller pareiškė Senato Bankų komitetui, kad darbo unijos sutinka duoti progą biliiu pasireikšti.

Fordas dar šiemet lankysis Japonijoje

WASHINGTONAS. — Baltųjų Rūmų žiniomis prezidentas Fordas priėmė kvietimą dar šiais metais aplankyti Japoniją. Manoma, kad ta kelionė įvyks lapkričio pabaigoje ar gruodžio pradžioje. Toks pat kvietimas buvo įteiktas Niksonui kol tebebuvo prezidentu.

Panamos studentai trečią dieną protestavo prieš Amerikos ambasadą. Jie reikalauja, kad amerikiečiai mokėtų didesnę miltų už išvežiamus bananus.

Kainos tebekyla

Duonos kepalėlis bus \$1

Amerikos sveikatai globoti reikmenų industrijos viršininkai paneigė kaltinimus, kad sveikatos dalykai labiausiai brangsta, bet čia pat pasakė, kad sveikatos dalykai eis brangyn dar mažiau nei metai.

Kalbėdamas ką tik pasibaigusiame Amerikos sveikatos Kongrese, Chicagoje, 7 tūkstančių narių Amerikos Ligoninių Sąjungos pirmininkas John McMa-hon reiškė nepasitenkinimą, kad vaistų industrija esanti "šmeižiama" net kai kurių federalinių valdininkų, kurių vieni "per klaidą iškraipo statistiką", o kiti "iš piktos valios" ir sąmoningai išpučia sveikatos išlaidas.

Duonos kepalėlis, vasario mėnesį jau kainavęs 63 centus, rugpjūčio mėn. 73 centus, o iki metų pabaigos pakils iki pilno dolerio, praneša Chicago To-day bendradarbis Jack Mabley.

Irašytos juostelės priklauso Niksonui

WASHINGTONAS, D. C. — Prokuroras Leon Jaworski, pasitaręs su patarėjais ir Baltaisiais Rūmais, vakar paskelbė, kad visos įkalbėtos magnetinės juostelės, neličiančios Watergate bylos, priklauso Richard Niksonui.

Šis klausimas iškilo, kai susirūpinta, kur dėti šimtus įkalbėtų juostelių, kurios rastos Baltuosiuose Rūmuose. Dabartiniu metu jos yra prezidento Fordo žiniatinyje, bet jau nustatyta, kad Niksono šeimos nariai gali jas išsivežti į Kaliforniją.

Juostelės, kurios liečia Jaworski ruošiamą Watergate ir kitas juostas, tuo tarpu priklauso prokurorui. Ten jos pateko pagal aukščiausio teismo nutarimą. Bet ir teismai leido naudoti tik tas juostas, kuriose buvo liečiamas Watergate skandalas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Laikraščiu einant į mašiną,

gautas Australijos užsienio ministro 1974 m. rugp. 13 dieną senatui padarytas pareiškimas apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo Sovietų Sąjungon pripažinimą. Australijos valdžia prieš 20 metų pripažino minėtų valstybių de facto prijungimą, o dabar pripažino ir de jure prijungimą. Rytijos numeris įdėsimis visą Australijos užsienio ministro pareiškimą senatui, bet šandien pamėnėme tikrai kelias jo mintis. Laikas neleidžia viso surinkti ir įdėti.

Iš Australijos ministro pareiškimo matyti, kad Australijos valdžia, prieš nutardama nutraukti Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą, informavo kitas draugingas valstybes, bet iš jų negavo jokio įspėjimo arba patarimo įjungimo į Sovietų Sąjungą nepripažinti. Ministras nepasakė, kurias vyriausybės Australija buvo informavusi apie nutarimą, bet reikia manyti, kad britai tikrai turėjo būti informuoti.

Ministeris tvirtino senatui, kad tokio žingsnio ėmė ne viena Australija. Jis pabrėžė, kad Australija yra ne pirmutinioji. Jis pranešė, kad Suomija ir Šve-carija jau yra pripažinusios Lietuvos aneksiją. Ministras mano, kad pripažinimas padės šeimoms sutvarkyti palikimus ir įvairius šeimų reikalus. Visa eilė pabaltiečių nori aplankyti savo artimuosius rusų užimtuose kraštuose, bet dabartiniu metu negali sutvarkyti konsularinių reikalų. Be to, Australijos ambasadorius Maskvoje dabar galės laisvai nuvykti į Pabaltijo valstybes ir stebėti vietos žmonių gyvenimą.

Ministras senatui aiškino, kad Australijos vyriausybė pripažino Goa provinciją Indijai. Visi atsimename, kad Goa kelis šimtus metų buvo valdoma portugalų, bet kait Indija provinciją prisijungė, tai Australijos valdžia tą prijungimą pripažino. Ta pačia logika besivadovaudama Australijos valdžia pripažino ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą Sovietų Sąjungon. Lietuvių tautos laisvę besirūpinusieji veiksniai nebuvo iš anksto informuoti apie Australijos ir kitų valstybių lietuviams kenksmingus nutarimus.

- KIPRE GALI BŪTI GREITA TAIKA, - • PAREIŠKĖ TURKŲ PREMJEAS

- Graikai negali priešintis turkų karo jėgoms, - tvirtina premjeras Karamanlis

ANKARA, Turkija. — Turkų karo vadovybė sustabdė visus karo veiksmus Kipro saloje, — sakė oficialus turkų vyriausybės pranešimas. — Turkų valdžia, patyrusi apie paskutinį Graikijos premjero Karamanlio pareiškimą, kad graikai negali priešintis Kipro saloje esančioms turkų karo jėgoms, įsakė sustabdyti visus karo veiksmus.

Naikina graikų tvirtovę Famagustoj

NIKOSIJA, Kipro sada.

Turkų karo vadovybė sustabdė karo veiksmus Nikosijos srityje, kaip saugumo taryba buvo įsakiusi, bet turkų aviacija ir tankai naikino senas graikų tvirtoves Famagustos uosto srityje.

Turkai žino, kad graikai suėmė ir laiko uždarę kelis tūkstančius turkų, gyvenusių ir dirbusių Famagustos srityje. Atrodo, kad turkai yra pasiryžę visiškai išgriauti seną graikų tvirtovę, saugojusią Famagustos uostą. Graikai ten buvo sutraukę savo karių, karo medžiagą ir dideles maisto atsargas. Turkai naikina graikus aviacija, atsiplaukusiu karo laivų artilerija ir Famaguston besiveržiančiais pės-tininkais. Graikų kariai nepatenkinti savo pulkininkais, nepajėgusiais paruošti kariuomenės ir krašto kovai prieš turkus.

Graikai pirks ginklus Prancūzijoje

ATENAI, Graikija. — Graikijos vyriausybės negąsdina Kisingerio pranešimas, kad JAV neparduos daugiau ginklų graikų karo jėgoms.

Graikų pulkininkai, pastebėję Amerikos karo vadovybės nepasitenkinimą dėl įvykių Graikijoje, pradėjo ieškoti galimybių įsigyti ginklų kitur. Graikai žino, kad Amerikos lėktuvai ir tankai yra patys patvariausi, bet jie išaiškino, kad ir Prancūzijoje gaminami lėktuvai tinka karo veiksmams.

Graikai praeitais metais pasirašė sutartį su prancūzais ginklams pirkti. Jie žino, kad graikai bet kada galės įsigyti ginklų ir amunicijos Prancūzijoje.

Niksonui atėmė privatų pajūrį

SAN CLEMENTE, Calif. — Buvęs prezidentas Richard Niksonas neteko dar vienos prezidentinės prerogatyvos — iš jo atėmė privatų pajūrimą, kurį padarė viešu pajūriu pablikai maudytis ir sportuoti.

Kol Niksonas buvo Amerikos prezidentu, tas pajūrimas, esąs šalia jo puošnios vilos, būdavo publikai uždarytas ir du Pakraščio Sargybos kuteriai saugodavo, kad joks laivas ar valtis nepriartėtų.

Nors Kalifornijos įstatymais pajūriai yra vieši publikai naudotis, bet kadangi prezidentas medavo tame pajūrimu "vaikščiodamas galvoti", dėlto įstatymas buvo apeinamas ir prezidentui ir savo "Vakarų Baltuosius Rūmus" atvažiuavus tas pajūris tarpas būdavo uždarytas ir sargybos prižiūrimas.

Karamanlis viešai pareiškė, kad graikų valdžia turės daryti turkams nuolaidas ir nepretenduoti į nesamas suverenines teises Kipro saloje. Turkų atstovai prieš 10 dienų pasiūlė graikams susitarimo projektą Kipro salos administracijai, bet graikai nekėpė į tą pasiūlymą jokio dėmesio. Bet jeigu graikų valdžia pakeitė savo nuomonę ir sutinka tartis, tai turkai nori užtikrinti graikus, kad Kipro saloje gana greitai bus įvesta taika. Turkai siūlė įvesti saloje du autonominius rajonus, kurie savarankiškai administruotų salą. Iki šio meto graikai saloje sauvaliavo, turkams nepripažino lygių teisių, bet ateityje jie turės tas teises pripažinti ir nesauvaliauti.

ATENAI, Graikija. — Graikų premjeras Karamanlis pareiškė, kad dabartinė graikų vyriausybė yra bejėgė pasipriešinti Kipro saloje pirmyn žygiuojantiems turkams. Ne vyriausybė kalta, kad kraštas nebuvo paruoštas apsaugai. Visa atsakomybė už Kipro salos įvykius kris buvusiai karių vyriausybei. Karamanlio vyriausybė yra bejėgė, todėl ji įsakė Kipro saloje esančioms graikų jėgoms nesi-priešinti. Karamanlis taip pat pranešė krašto gyventojams, kad vyriausybė bus priversta daryti nuolaidas Kipro saloje. Karamanlis yra pasiryžęs paskirti komisiją visam Kipro salos incidentui ištirti.

Vakar graikų vyriausybė įsakė Amerikos kariams išsikrauti iš Graikijos, bet šiandien premjero pareiškimas yra daug švelnesnis. Pasirodo, kad ministerio kabinetas buvo nutaręs išeiti tikrai iš kariškos Atlanto valstybių sąjungos, bet jis nenori, kad Graikija visai pasitrauktų iš Atlanto Sąjungos. Atrodo, kad ir įsakymas Amerikos kariams išsikelti taip pat nėra toks jau griežtas. Graikijoje yra apie 4,000 Amerikos marinių, saugojančių laivyno bazę. Graikai tarsi apie laivyno bazės iškėlimą, bet šiandien tai nėra pirmos skubos klausimas.

Karamanlis norėjo, kad JAV sustabdytų Kipro salon besiveržiančius turkus, bet amerikiečiai nepajėgė ar nenorėjo to padaryti. Amerikos diplomatai priminė graikams, kad dar prieš perversmą Kipro saloje graikų karo vadovybė buvo įspėta nepradėti prievartos veiksmų Kipro saloje. Graikų karo vadai nepaklausė, tai dabar jie turi nešėti atsakomybę.

Naujai kilusi tropikinė audra Alma Venecuoloje numušė keleivinį lėktuvą ir užmušė 47 keleivius bei įgulą.

Teisėjas nori, kad prezidentas Niksonas liudytų Ehrlich-mano byloje. Jeigu buvęs prezidentas pasakytų, kad Ehrlich-manas veikė su jo žinia, tai tada teisėjas Ehrlichmaną galėtų išteisinti arba bausti nedidele bausme.

PETRAS CVIRKA

65 m. gimimo sukaktis

P. Cvirka gimė 1909 m. kovo rudens ir pavasario puvus ir 12 d. Klangių km., Veliuonos žiaurūs šalcūs, visiškai nuvyls. Augo skaitlingoje ir netur-
pilysiuiais vandens ir sniego
tineote šeimoje, tai ir jo kelias
pilnais batais, be kojinių, be
i mokslą buvo sunkus. Baigė
apatinį drabužių. Neturėjo
Veliuonos pradžios mokyklą ir
Vilkių progimnaziją. 1926 m.
atvėko į Kauną ir įstojo į vidu-
ring dailės mokyklą. Apsigy-
veno "Žiburėlio" bendrabuty-
je, kuriame prieglaudą rasda-
vo neturtingi moksleiviai.

Atsiminimuose rašoma, kad
P. Cvirka jaunystėje teko gy-
venti pusbadžiu, vaikščiojo per kotį.

Apsigyvenęs Kaune Cvirka
suartėjo su komunistais ir pra-
dėjo domėtis S. Rusijos gyveni-
mu. Savarankiškai mokėsi ru-
sų kalbos, skaitė komunistų lei-
džiamas knygas ir laikraščius.

Po kurio laiko pasitraukė iš
dailės mokyklos ir apsisprendė
tapti rašytoju. Parašė keletą
knygų, bendradarbiavo "Tre-
čiam Fronte". Keletą kartų
buvo nuvažiavęs į komunisti-
nę Rusiją ir sugrįžęs pasakoda-
vė, kad "vienintelė mūsų tau-
tos viltis — Tarybų Sąjunga".

Buvo nuolatinis S. Rusijos at-
stovybės lankytojas, balių da-
lyvis ir uždaruose seansuose
cenzūros nepraleistų komunisti-
nių filmų žiūrovas. Ir P. Cvir-
ka tapo nepartinis bolševikas.
1934 m. P. Cvirka parašė ro-
maną "Frank Kruk". Jis gyvė-
si, kad tą romaną pavyko la-
biai greitai parašyti, užtruko tik
pustrečio mėnesio.

Apie tą romaną buvo spau-
doje rašyta, kad jį parašė Ame-
rikoje lietuvis A. Margeris. (K.
šeštokas). Kalbama, kad A.
Margeris, parašęs tą romaną,
atsiuntė jį spausdinti į Lietuvą.
Atsiųstą rankraštį kažkaip pa-
čiupęs P. Cvirka, jį nuplajijo-
vo ir išspausdino savo vardu.

Tai dviejų dalių romanas, ku-
rio pirmas veiksmas vyksta
Amerikoje, o antrasis — Lie-
tuvoje. Dabar Lietuvoje pasi-
genda pirmojo tomo rank-
raščio. Na, ir kaip surasi, jei-
gu Cvirka jį nuplajijo, tai
bijodamas įtarimo, sunaikino
rankraštį. Kaip tas romanas
buvo sukurtas, L. Šapkus rašo
taip:

... "Prieš rašydamas roma-
ną, P. Cvirka ilgai rinko jam
medžiagą. Buržuazinės Lietu-
vos miestelių gyvenimui pažin-
ti rašytojui labai pravertė 1930
m. atlikta jo kelionė po Rytų
Lietuvą".

"Sunku rašytojui buvo su-
rinkti medžiagą Amerikos di-
miesčiui pavaizduoti. Vienas
svarbių tos medžiagos šaltinių
P. Cvirka buvo Amerikos lie-
tuvių spauda, kurią jis gau-
davo jau gimnazijoje už savo
korespondencijas. Rašytojas do-
mėjosi jos skelbimais, žargoniz-
mų pilna kalba, visa joje besi-
reiškiančia lietuvių emigranto
psichologija". (Lietuvių lite-
ratūros vadovėlis, XI klasei).

Kas parašyta literatūros va-
dovėlyje, tą savo atsiminimuose
patvirtina ir A. Venclova.
Drąsus tvirtinimas, kad pava-
zino po Lietuvą, gali sukurti
romaną apie Amerikos lietu-
vių gyvenimą. Kai kas nors
Cvirka užvažiudavo, kad gir-
di tu nebuves Amerikoje, tai
jį, kaip galėjai parašyti romaną
apie ten gyvenančius lietuvius?

Į tai Cvirka šmaikščiai atsikirs-
davo, pėkioje irgi niekas nėra
buvęs, o apie jį prirašyta šim-
tai knygų. 1959 m. okupuotoje
Lietuvoje romano "Frank Kruk"
motyvais buvo sukurta satyri-
nė opera.

1940 m. kai S. Rusija okupa-
vo Lietuvą, Cvirka įstojo nariu
į komunistų partiją. Buvo "iš-
rinktas" taip vadinamo liau-
dies seimo atstovu ir pagaliau
už Judo graši pardavė rusams
savo tėvynę.

Prasidėjus karui, Cvirka pa-
likęs sūnų Lietuvoje, skubiai
dūmė į S. Rusiją. Kelionėje
Cvirka pametė komunistų par-
tijos nario bilietą ir už tai susi-
lankė nemalonumų. Nudūmė
į tolimojo Kazachstano Alma
Atą miestą. Tai buvo savotiš-
kas Cvirkos gudravimas atsis-
kirti nuo kito ir kuo toliau ap-
sigyventi nuo karo frontų. Net
buvo pasirodęs dūmė į Ame-
riką, bet rusai neišleido. Susi-
lankė priekaištų, kad silpnai
atstovavo rašytojų šeimai ir
pasitraukė iš posto nuvažiuoda-
mas toli nuo Maskvos į šiltes
kraštus. Apie Cvirkos pasiro-
šimą kelią į Ameriką, A.
Venclova savo atsiminimuose
rašo taip:

... "Pasakoją Petras ir apie
savo sumanymą išvažiuoti į
Jungtines Amerikos Valstybes,
kur, kaip jam atrodė, jis būtų
naudingas, naudingesnis, negu
čia. Jau buvo susisiekęs su te-
nykščiais pažangiaisiais lie-
tuviais, be to, rašęs ir atitinka-
moms Maskvos įstaigoms. Su-
manymui nepritarė. Priešin-
gai, jį jį kai kas pažūrėjo tik
kaip į norą pasitraukti nuo ka-
ro sunkumų". ("Vidurdienio
vėtra", 225 psl.).

1942 m. "pasimetęs brolis" P.
Cvirka palikęs žmoną skubiai
išvažiuoja į Maskvą. Iš ten gau-
na įsakymą vykti į Balachą,
kur buvo formuojama taip va-
dinama lietuviškoji divizija.

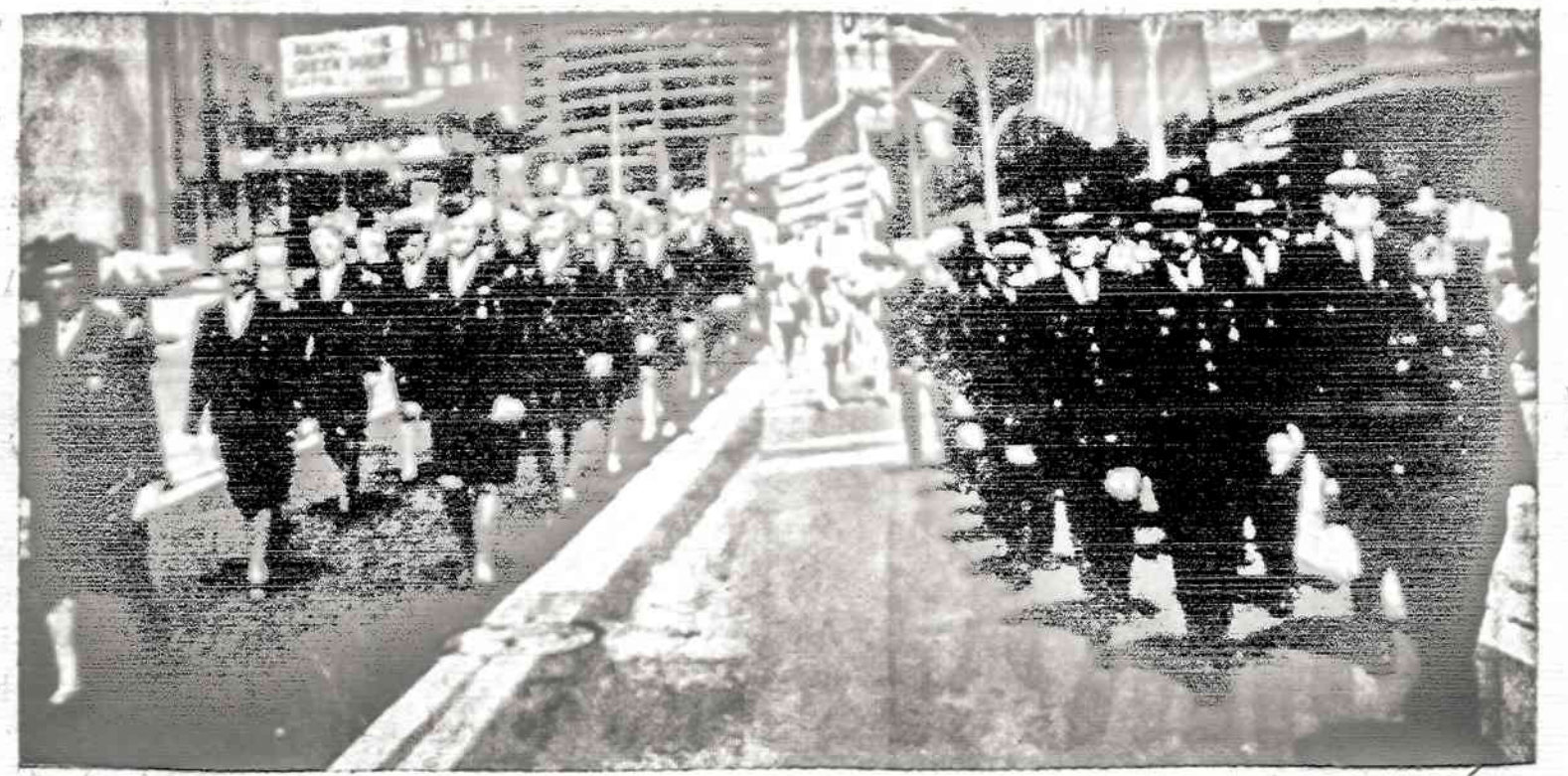
Kareiviams skaitė savo kūry-
bą ir pradėjo spausdinti "Per-
galės" laikraštį. Ten bandė ra-
dyti ir romano "Frank Kruk"
trečiąją dalį. Lankė Ivanovo
mieste esančią liet. divizijos
karininkų mokyklą ir skaitė sa-
reiškiančią lietuvių emigranto
vo propagandinę kūrybą. Gri-
psichologija". (Lietuvių lite-
ratūros vadovėlis, XI klasei).

Kas parašyta literatūros va-
dovėlyje, tą savo atsiminimuose
patvirtina ir A. Venclova.
Drąsus tvirtinimas, kad pava-
zino po Lietuvą, gali sukurti
romaną apie Amerikos lietu-
vių gyvenimą. Kai kas nors
Cvirka užvažiudavo, kad gir-
di tu nebuves Amerikoje, tai
jį, kaip galėjai parašyti romaną
apie ten gyvenančius lietuvius?

Kareiviams skaitė savo kūry-
bą ir pradėjo spausdinti "Per-
galės" laikraštį. Ten bandė ra-
dyti ir romano "Frank Kruk"
trečiąją dalį. Lankė Ivanovo
mieste esančią liet. divizijos
karininkų mokyklą ir skaitė sa-
reiškiančią lietuvių emigranto
vo propagandinę kūrybą. Gri-
psichologija". (Lietuvių lite-
ratūros vadovėlis, XI klasei).

Kas parašyta literatūros va-
dovėlyje, tą savo atsiminimuose
patvirtina ir A. Venclova.
Drąsus tvirtinimas, kad pava-
zino po Lietuvą, gali sukurti
romaną apie Amerikos lietu-
vių gyvenimą. Kai kas nors
Cvirka užvažiudavo, kad gir-
di tu nebuves Amerikoje, tai
jį, kaip galėjai parašyti romaną
apie ten gyvenančius lietuvius?

Kas parašyta literatūros va-
dovėlyje, tą savo atsiminimuose
patvirtina ir A. Venclova.
Drąsus tvirtinimas, kad pava-
zino po Lietuvą, gali sukurti
romaną apie Amerikos lietu-
vių gyvenimą. Kai kas nors
Cvirka užvažiudavo, kad gir-
di tu nebuves Amerikoje, tai
jį, kaip galėjai parašyti romaną
apie ten gyvenančius lietuvius?

Sauliai ir saulės Paverglų Tautų protesto eisenoje Chicagos vidurmiestyje. Nuotrauka C. Genučio

rašytojais ir ruošė Pabaltiečių
literatūros vakarus. Bendra-
darbiavo laikraštyje "Už Tary-
bų Lietuvą", kuris iš lėktuvų
buvo mėtomas Lietuvoje. Taip
Cvirka atsipirko už savo pir-
mąsias Alma Atoje praleistas
nedarbingas dienas.

1944 m. pirmas išvažiavo į
išlaisvintą Lietuvą ir laiki-
nai apistojo pas dail. M. Bula-
ką. Kiek pailsėjęs atvyko į
Kauną ir įsijungė į komunisti-
nę veiklą. Dalyvavo miestų ir
kaimo žmonių susirinkimuose
ir aiškino komunistinę santvar-
ką. Tokiomis pat temomis kal-
bėjo rašytojų ir fabrikų darbi-
ninkų susirinkimuose, ir buvo
išrinktas Rašytojų sąjungos pir-
mininku. Parašė keletą kūri-
nių, kuriuose kėlė "tantų drau-
gystės" ir "tarybinio gyvenimo
grožį".

Petras Cvirka staigiai mirė
1947 m. gegužės 2 d. Mirties prie-
žastis — širdies negalavimas.
A. Venclova savo atsiminimuose
(ž. "Vidurdienio vėtra") ra-
šo: "Niekas nenuvokėme, kad
jau kelerius metus jis sirgo sun-
kia širdies kraujagyslių sklero-
ze". Panašiai patvirtina ir L.
Šapkus, kuris "L. literatūros
vadovėlyje" rašo: "P. Cvirka
staiga mirė širdies paralyžiu-
mi". Palaidotas Vilniuje, Ra-
sų kapinėse.

Buvusi Vilniuje Uosto gat-
vė ir Kaune Trakų gatvė pava-
dintos Petro Cvirkos vardu.
1951 m. Kaune, Donelaičio gat-
vėje Nr. 13 atidarytas P. Cvir-
kos memorialinis muziejus. Kom-
unistinė spauda rašo, kad to
nomo pusrusyje Cvirka parašė
romaną Frank Kruk". 1953 m.
P. Cvirkos tėviškoje Klangio-
se atidarytas memorialinio mu-
zėjaus skyrius. 1959 m. oku-
puotoje Lietuvoje buvo mini-
ma P. Cvirkos 50 m. gimimo
sukaktis. Ta proga rusai išlei-
do 40 kapeikų vertės pašto

ženklą su P. Cvirkos atvaizdu.
Ar P. Cvirka pasikeitė? A.
Venclova savo atsiminimuose
rašo, kad 1942 m. po ilgesnio
nesimatymo S. Neris susitiku-
si su P. Cvirka išsibūčiavo ir
pareiškė: "Petras man atrodė
toks subrendęs, suvyriškėjęs.
Žymiai įdomesnis, gražesnis
kaip vyras".

Taip, P. Cvirka suvyriškėjo,
tik pakeitė savo išvaizdą. Bet
ar jis suvyriškėjo ir subrendo
kaip rašytojas, tai tenka labai
stabejoti ir užbaigai pastatyti
klaustuką? V. Vytenietis

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMĄ BIZNYJE

COSMOS PARCELS EXPRESS C O R P.

Licencea by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai
ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTIINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ,
UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANCIJAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTIINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS, SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos koky-
bės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corporation
Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS — automo-
biliaus, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transis-
toriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems
dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams,
gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų
vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

Cosmos Parcels Express Corporation
488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st.
NEW YORK, N. Y. 10022. — TEL.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

- NEW YORK, N. Y. 10003 — 45 Second Avenue Tel.: AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 435 W. 14 St. CH 3-2583
- So. BOSTON, Mass. 02127, 389 West Broadway 268-0068
- BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Illinois 60622, 2222 West Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Illinois 60629, 2501 West 69 St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road 884-1738
- IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue ES 2-4685
- IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave. Tel.: 374-4444
- FORT WAYNE, Ind. 46808, — 1807 Belmeke Rd. Tel.: 432-5402
- GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Avenue 365-5255
- HARTFORD, Conn. 06106, 518 Park St. 246-9473
- LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St. FO 3-8569
- LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- NEW HAVEN, Conn. 06511, 1329 Boulevard LO 2-1446
- NEWARK, N. J. 07102, 698 Sanford Ave. Tel.: 373-8783
- PASSAIC, N. J. 0765, 176 Market Street GR 2-6387
- PATERSON, N. J. 07505, 60 Broadway 345-2028
- PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th St. Tel.: PO 3-4818
- PHILADELPHIA, Pa. 19141, — 4925 Old York Rd. Tel.: GL 5-9586
- PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 1826 Divisadero St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn., 905 Bank Street PL 6-6766
- WOODHAVEN, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave. Tel.: 441-4712
- WORCESTER, Mass. 01610, 144 Millbury Street SW 8-2868
- YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street RI 3-0440

STANDARD FEDERAL... FINANCIAL FRIEND OF THE FAMILY

7½% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$5,000 Or More 4 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 7.90%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

7% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 4 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 7.35%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

6¾% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 30 Month Maturity
YIELD INCREASES TO 7.08%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

6½% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 1 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 6.81%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

5¾% CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 90 Day Maturity
YIELD INCREASES TO 6.002%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

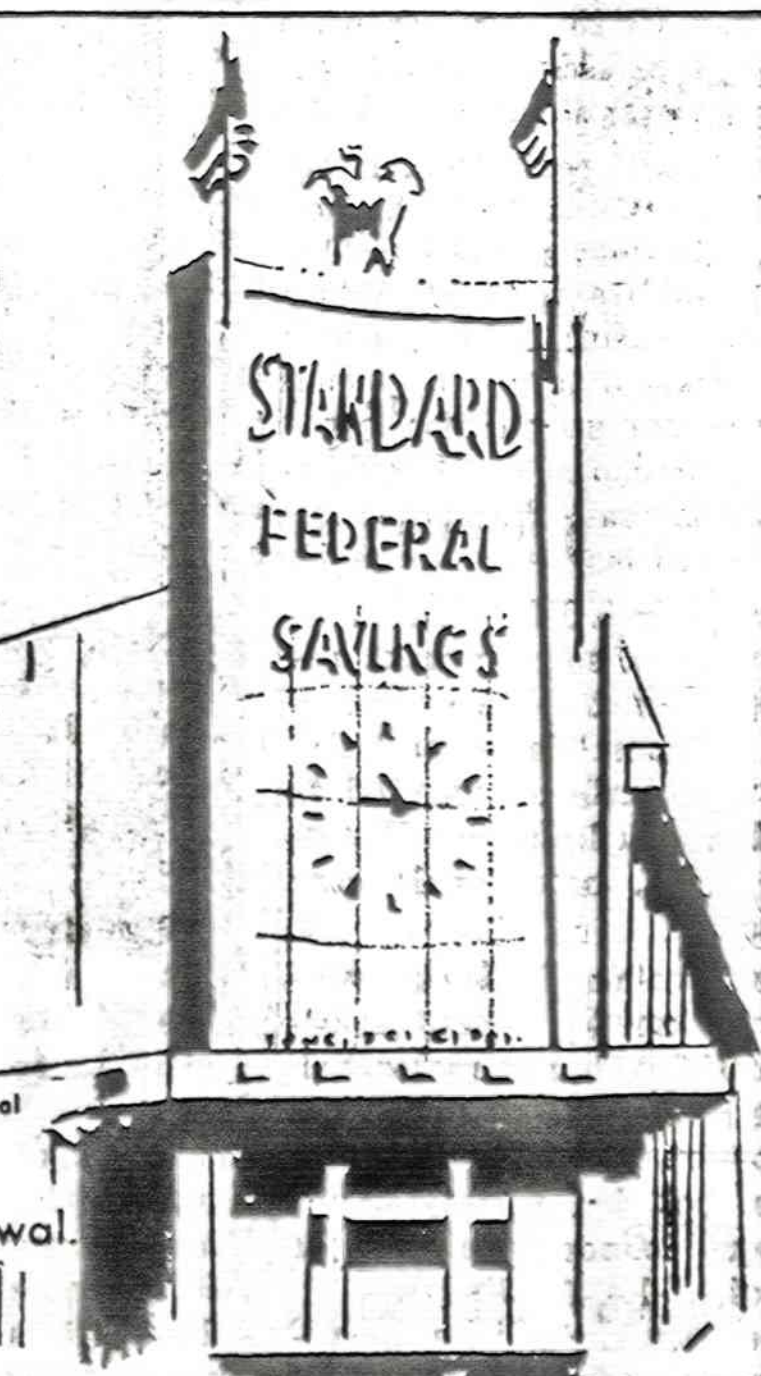
5¼% PASSBOOK SAVINGS
Interest Paid to Date of Withdrawal
YIELD INCREASES TO 5.39%
YEARLY on interest accumulated for 1 yr.

*A substantial interest penalty is required for early withdrawal.

4192 Archer Avenue (at Sacramento)
Chicago, Illinois 60632 — 847-1140

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation

Celebrating our 65th year
Assets over \$200,000,000.00
Reserves over \$18,000,000.00

It's a
question of
maturity.

A lot of people don't
buy U.S. Savings Bonds
because they think it
takes them 10 years
to mature. Take another
look. The old green Bond
ain't what it used to be.
Now Bonds mature in
less than 6 years.

That's one reason
Bonds are so popular
nowadays. They're
simple to buy, and one
of the surest ways to
build a nest egg for
something (or someone)
special.

U.S. Savings Bonds.
Maturity at 5 years,
10 months. If you don't

want to use that money
right away, there's
a 10-year extension
privilege. Either way,
you'll find that Bonds
mature at just the right
age for you.

Bonds mature in less than six years.
Now U.S. Bonds pay 5½% interest when held to maturity
of 5 years, 10 months (4½% the first year). Bonds are
redeemed if lost, stolen, or destroyed. (Face amount may
be cashed at your bank. Interest is not subject to
state or local income taxes, and federal tax may be
deferred until redemption.)

The U.S. Government does not use for this advertisement.

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KUN. P. DAGYS IR MAŽOJI LIETUVA

Saulė jau buvo pakilusi be atkoptama, bet šalto sniego į nieką paversti ji dar nepajėgė, nes Lietuvos šiaurėje, Biržų apskrityje, tebebuvo gili žiema, kuomet 1904 m. kovo 15 d., Peikštenių kaimo evangelikų-liuteronų ūkininkų Martyno ir Matildos Dagių šeimoje gimė sūnus Petras. Tėvai buvo pasitūrintys ūkininkai, nes išleido Petrą per visas mokyklas, kol, įstojęs į Lietuvos universitetą, studijavo teologiją ir filosofiją.

Studentavimo laikais jis suėjo į glaudesnius santykius su tos pačios tikybos studentais mažlietuviams, studijavusiais Kaune; ir tada prasidėjo jo įsitraukimas į mažlietuvių reikalus.

Šiais metais kunigas Petras peržengė septyniadešimtųjų amžiaus metus. Ta proga jo parapija New Yorko - Woodhavene,

pirminkauja Ramūnui Braukui (Ramūnas yra Sibire mirusio mažlietuviu dailininko Adomo Brako sūnus), kovo 17 d. rengė minėjimą parapijos salėje, į kurį susirinko apie du šimtai žmonių. Be jų atėjo daug raštininkų sveikinimų, kurių ne tik nebuvo galima perskaityti minėjimo metu, bet kurių ir visų siuntėjų nebuvo galima išvardinti.

Minėjime buvo atstovaujami mažlietuvių, didžlietuvių, protestantų, katalikų, ramovėnų, savanorių, šaulių, moterų, socialdemokratų, tautininkų, aktyvistų, SLA, mažlietuvių bičiulių ir kiti. Daugybė žodžių ir raštu pareiktų sveikinimų ir linkėjimų iškelia klausimą, dėl kokių priežasčių šitas mažo ūgio žmogus buvo taip didžiai įvertintas ir pagerbtas. Į tokį klausimą galėtų atsakyti aidas iš Petro Dagio nueito gyvenimo kelio.

1931 m. jis atvyko į Baltijos pajūrį, Butingės parapijos kunigu. Tai buvo parapija pačiuose Lietuvos šiaurės vakaruose, tarp Palangos ir Šventosios uosto. Ten, netoli Baltijos pajūrio, stovėjo maža, bet graži bažnytelė. Šita maža ūkininkų ir žvejų parapija, kaip toliau matysim, suvaidino kun. Dagio gyvenime didelį vaidmenį.

1933 m. jis skiriamas į Klaipėdą, 7-o pėstininkų Zėmačių kunigaikščio Butėgėdžio pulko evangelikų karių kapeliono pareigoms. Todėl matydavome kunigą retkarčiais karininko — dvasiško uniformoje.

Klaipėdos miesto lietuviai evangelikai, susispietę į savo parapiją, išsirutinę, kad iki 1934 m. vien vokiškoje Jono bažnyčioje būtų laikomos ir lietuviškos pamaldos, savo klebonu išsirinko kun. Dagį. Ten vienas jo pamaldų pastoviausių lankytojų būdavo gubernatorius Dr. Jonas Navakas (išbuvęs Klaipėdos gubernatorium nuo 1933 m. lapkričio 20 d. iki 1935 m. balandžio 4 d.). Tuo Navakas vykdė savo dažnai viešai pareiktą koncepciją: "Aš atėjau į šį kraštą, gyvenu šiame krašte, tad ir noriu melstis kartu su šio krašto žmonėmis". Kitas pastovus kun. Dagio pamaldų lankytojas buvo 1923 m. sukilimo tikrasis motaras, ilgametis 20-os šaulių rinktinės vadas Jurgis Brūvelaitis. Gražiai apsiėmęs, mandagus, jis po kiekvienų pamaldų paspausdavo kunigo dešinę ir išspiruojančiais žodžiais padėdavo už širdingus pamokslus.

Kartu kun. Dagys buvo paskirtas Gubernatūros referentu tikybiniams reikalams. Čia jis privalė informuoti Centro vyriausybę, kaip ji galėtų sueti į geresnį kontaktą su krašto evangelikais. Be to, jis privalė palaikyti ryšius su lietuviškai nusistačiusiais Dievo žodžio saktojais ir jų pasekėjais. Tai ne-

Steel Service Center Institute Clevelande yra sukaupęs apšviestą pilno padarytų meno(?) kūrinių. Čia matomas autorius William Crovello kūrinys, pavadintas "Symbiosis", yra padarytas iš nerūdijančio poliuosto plieno ir "parodo" kaip sugyvena įsiga ir laisvė veikdamos harmonijoje.

lengvos pareigos. Ten autoritetingo būdo ir subrendusio amžiaus sakytai dažnai stengėsi jauno kunigėlio ne tiek klausyti, kiek jį pajungti saviems tikslams. Taip mielasis sakytas Ansas Baltrys ir jo labai judri žmona, žmonių "Ansiene" vadinama, bene buvo kunigo artimi bendradarbiai ir kartu stipriausi oponentai.

1945 m. Dagys dalyvavo paskutiniame Vilko posėdyje Lietuvoje. Ten jam buvo pavesta išvežti į Švediją Vilko narį, inž. S. Kairį. Tuomet kunigas Dagys pasinaudojęs savo Butingės parapijos ryšiais ir pagalba, išvežė žvejų laivais savo globotinį Kairį ir visą būrį lietuvių į Švediją. 1946 metais kun. Dagys jau buvo Amerikoje.

1951 m. rudenį buvo atsteigta New Yorko lietuvių evangelikų parapija, kuri savo klebonu išrinko kun. Dagį. Pirmosios pamaldos įvyko 1951 m. spalio 21 d., ir nuo to laiko, per visus 23 metus, kun. Dagys yra jos sielų rūpintoju (plačiau apie parapiją rašinyje "New Yorko Lietuvių Protestantų Parapija", Kelias, Lietuvių evangelikų žurnalas, 1958, nr. 1, pusl. 12 ir "New Yorko Lietuvių Evangelikų Parapija", Kelias, Lietuvos lietuvių laikraštis, 1958, nr. 10-12 (86-88); leido Maž. Lietuvos Tėviškos Myletojų Dr. J. Luebeck).

Per tokį laikotarpį išryškėjo keli kun. Dagio charakterio ir veiklos krypties bruožai. Taip jis, pav., ne tik pamokslininkas, kaip krikščionis privalo elgtis, bet ir praktiškai vykdo krikščionybę. Jei kas nors iš parapijonių suserga ir reikia ligoni gabenti į ligoninę, kunigas, nors tai būtų nakties viduryje, keliai, užveda mašiną, veža pacientą kur reikia ir nurimsta, kuomet ligonis yra saugiai aprūpintas. Tokią artimo meilę jis rodo ne vienais savo parapijiečiams, bet ir kitiems lietuviams bei lietuviams katalikams. Todėl, žiūrėk, į kun. Dagio pamaldas dažnai atsilanko daugiau katalikų negu protestantų.

Dagys yra evangelikų liuteronų kunigas. Bet sakdamas pamokslus jis niekada neieško skirtumų su kitomis lietuviškomis tikybomis, bet daugiau ryškina, ko bendro turi lietuviai evangelikai. Jam lyg į pagalbą atėjo vė-

liau atsiradęs Ekumeninis judėjimas.

Nors pokarinė tremtinių srovė į JAV jau išsekė, tačiau pavienių šeimų, ypatingai grįžusių iš Sibiro, dar vis atvyksta. Daugelis jų atvyko su kun. Dagio pagalba. Po pamaldų, popietinėje kavutėje parapijos salėje, kunigas tokius naujokus supažindina su parapijos nariais, kviečia juos kalbėti ir klausytojai išgirsta paskutinius žinias iš maskolių-bolševikų pavergtos gimtinės.

Dagys yra drąsių minčių reikėjas; būdamas krikščionišku kunigu, jis nesibijo iš sakyklos pareikšti, kad "visos Lietuvos nelaimės prasidėjo su krikščionybės įvedimu". O jo lietuvišką širdį jis parodė, sakdamas: "Amerikos pilietybės neprašiau; tebesu Lietuvos piliečiu. Lietuviu gimiau, lietuviu noriu ir mirti".

Be savo veiklos parapijoje, jis eilę metų dirbo Susivienijime Lietuvių Amerikoje. Ten jis daug prisidėjo prie "Tėvynės" redagavimo.

Po Antro pasaulinio karo JAV susirinkę lietuviai tremtiniai parodė gilų supratimą Maž. Lietuvos klausimais. Jos problemų ryškėjimui jie įsteigė visą eilę Maž. Liet. Bičiulių draugijų. Viena tokių draugijų įsteigė ir New Yorko. Jau ilgą metų eilę kun. Dagys yra jos pirminku. Kiekvieną sausio 15 jis, kartu su kitomis lietuviškomis organizacijomis, rengia Klaipėdos krašto prijungimo minėjimą, į kurį visuomet atsilanko gražus patriotų skaičius. Be to, draugija kasmet remia pinigais Lietuvių gimnaziją Vokietijoje ir eilę asmenų, ypatingai atvykusių iš Lietuvos.

Visos pamaldos tęsimas privačiais susitikimais parapijos salėje, kur ir tautiniai minėjimai vyksta. Svečiai vaišinami bent kava ir pyragaičiais. Nors parapijos ir kitų organizacijų moterys padeda, bet visų tų vaišių centru ir siela yra Ariana Dagienė, gim. Grigaitytė, kilusi iš Klaipėdos apskrities. Jei kun. Dagys gali vykdyti savo visuomeninius užsimojimus, tai tik dėka tokios ištvėrimingos, per daugiau kaip dvidešimt metų nepailstančios padėjos.

Kas norėtų apie mūsų mielą

kunigą daugiau sužinoti, teskaito K. Klastausko straipsnį "Kunigas Petras Dagys", Mūsų Sparnai, Evang. Reformatų Čikagoje leidžiamas žurnalas, 1974 m. birželis, nr. 36, pusl. 52-55.

O mes mažlietuvių linkime kunigui brangios sveikatos ir ištvėrimės, tęsti savo dvasinį pamilimą ir dar ilgai, ilgai padėti išlaikyti gyvą Mažosios Lietuvos klausimą. Jurgis Girtas

PODAROGIFTS, Inc.

PRIMENA, KAD
DABAR PATS TINKAMIAUSIAS LAIKAS SIŪSTI

DOVANAS SAVO GIMINEMS

LIETUVĄ IR USSR KALEDŲ SVENTEMS:
MOTOCIKLUS, SALDYTUUVUS, SKALBIAMAS MASINAS,
TELEVIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS
MASINAS, BALDUS.

Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius
laikrodžius ir maisto produktus.

Didžiulis automobilių pasirinkimas, pavyzdžiui:

ZIGULI VAZ 2101
ZIGULI VAZ 2102 - Station Wagon
ZIGULI VAZ 2103 - Naujas Modelis
MOSKVIC 408-IE
MOSKVIC 412-IE
MOSKVIC - Station Wagon — 426, 427
ZAPOROZEC ZAZ-968
ZAPOROZEC ZAZ 968-E.

PODAROGIFTS, INC.

yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siūnianti DOVANIUS CERTIFIKATUS per VNIESPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų ir t. t.

PODAROGIFTS, INC.

yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą su VNIESPOSYLTORGU.

Klijentų patogumui užsakymus priima šios su mumis bendradarbiaujančios firmos:

Cosmos Parcels Express Corp., 488 Madison Ave., New York, N. Y. 10022.

Globe Parcel Service, Inc., 723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106.

Package Express & Travel Agency, 1776 Broadway, New York, N. Y. 10019.

arba mūsų pagrindinė kontora:

PODAROGIFTS, Inc.

240 Fifth Ave. (tarp 27 ir 28 g-vės)

New York, N. Y. 10001

TEL.: (212) 685-4537

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083
NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

7% Mokama 4 metų
Certifikatams.
Mažiausia \$5,000
ar daugiau.

6 1/2% Mokama 1 metų
certifikatams.
Mažiausia \$1,000
ar daugiau.

5 1/4% ON INVESTMENT
ACCOUNTS

Taupmenos padėtos į reguliarias taupymo sąskaitas iki mėnesio
10-tos dienos duoda pelno dividendą už visą mėnesį.
DIDENDAI MOKAMAI KAS 3 MĖNESIAI.

VALANDOS: Pirmadienį, ketvirtį, 9:00 ryto — 8:00 vak.;
Antradienį, penktadienį, 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienį, 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais už-
daryta.

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS
NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR
TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

Socialinės apdraudos neužtenka pragyvenimui. Chicagos Savings bendrovės mokamus aukštus nuosimčius pridėjus prie Social Security, jau galima ramiau senatvės laukti ir gyvenimu džiaugtis. Chicago Savings moka 5.25% už paprastose sąskaitose laikomas santaupas, ir duoda 7.5% už sertifikatuose laikomus pinigus.

Šį metų Chicago Taupymo bendrovė švenčia savo Auksinį Jubiliejų. Laimingiesiems duoda kelionę į Havajų salas, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių dovanų.

Atsilankykite.

CHICAGO ★★★★★

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

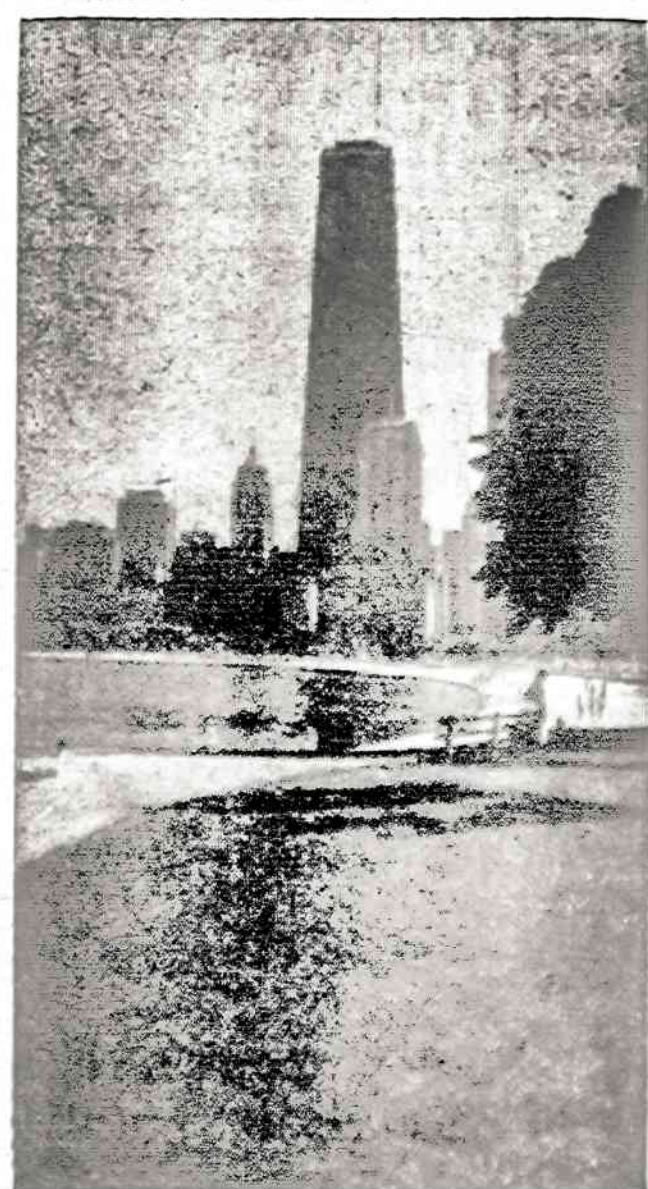
Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Šešepinas apžiūrinėja Lietuvą

Aleksandras Šešepinas, rusų komunistų partijos politbiuro narys ir buvęs Sovietų Sąjungos vyriausias saugumietis, šią savaitę apžiūrinėjo sovietų policijos ir karo jėgų pavergtą Lietuvą. Kaip atsimename, praeitais metais jis buvo nuvykęs į Palangą ir ten šildėsi šiltame smėlyje. Šį kartą jis važinėjo Lietuvos kitais sumetimais, bet rugpj. 9 dieną jis nuvyko į Palangą ir porą dienų ten "gydėsi ir saugiai išsėjos".

Petras Griškevičius, Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius, patyręs apie Šešepino atsiradimą, tuojau nuskubėjo į Palangą, prisistatė ir paprašė instrukcijų. Lietuvoje griežtai elgdavosi Suslovas, bet visi žino, kad Šešepinas yra dar griežtesnis. Šešepinas, buvęs visos Rusijos komunistinio jaunimo ir čekos viršininkas, išmoko trumpai ir griežtai įsakinėti norintiems klausinėti, ar pasiaiskinti, jis liepdavo tylėti.

Be Griškevičiaus, Palangon nuskubėjo "tarybinės" Lietuvos aukščiausios tarybos pirmininkas Motiejus Šumauskas ir antrasis partijos sekretorius Valerijus Charazovas. Pastarasis yra tikras pavergtos Lietuvos valdytojas. Jis įsakinėjo Antanui Sniečkui, kas daryti ir ko nedaryti, jis šandien taip pat įsakinėjo ir Petriui Griškevičiui, kur važiuoti ir ką nuvažiuoti pasakyti.

Ką Šešepinas įsakinėjo Griškevičiui ir Šumauskui, tuo tarpu nežinoma, bet krašto gyventojams pranešta, kad Šešepinas atvyko į Lietuvą "apsvarstyti respublikos ekonomikos ir kultūros vystymo, derliaus nuėmimo ir pasirošimo rudens sėjai klausimai". Nejučiomis pavergta Lietuva tapo Sovietų Sąjungos derlingiausiu aruodu. Kitose Rusijos vietose degina sausrą, kerta ledai ir ne laiku paspaudžia šalčiai, bet Lietuvoje visuomet būna geras klimatas ir derlius. Visoje Rusijoje "komunistinės moralės auklėtiniai", vagia iš kolchozų, kiek pajėgia, o Lietuvoje vis dėlto valdžiai pavyksta išvežti daugiau, negu iš Gudijos, Ukrainos ir net Azbekijos. "Tarybinės Lietuvos" Dotnuvos žemės ūkio Akademija pagarsėjo o tik šiaurės Rusijoje ir Gudijoje, bet ten atvažiuoja pasimokyti ir iš tolimų Sovietų Sąjungos vietų agronomai, gyvulių augintojai ir instrumentų vagys. Kiekvieną kartą, kai į Dotnuvą atvažiuoja didesnė sovietų agronomų delegacija, tai dingsta didoka instrumentų dalis.

Šešepinas nori patirti, kaip suimamas šių metų derlius ir kaip išvalyti javai vežami į valstybės sandėlius. Praeitais metais po visą Lietuvą buvo išsiuntinėti raudo-

nosios armijos kariai. Kariuomenės sunkvežimiai laukdavo prie kulių. Kaip tik mechanizatoriai atskirdavo grūdus nuo šiaudų ir javus nuo pelų, tai viskas eidavo tiesiai į kariškus sunkvežimius ir į geležinkelio stotis. Lietuviai javus matydavo, kol jie stovėdavo laukuose. Kai į kolchozų atšiaurįdavo kertamosios ir kuliomosios arba vadinami kombainai, tai ūkininkas daugiau javų nematydavo.

Praeitais metais sovietų kariai išvežė iš Lietuvos rugius, kviečius ir miežius. Bulvių išvežimą prižiūrėjo patys komunistų partijos nariai ir valdžios atstovai. Praeitais metais iš Lietuvos rusai gavo daugiau javų, negu jie tikėjosi. Valdžios atstovai buvo nustebę, kai patyrė, kad lietuviai pilniausiai atliko jiems paskirtą kvotą. Maskvoje vyrauja įsitikinimas, kad lietuviai galėtų sovietų valdžiai duoti dar daugiau javų ir riebalų, jeigu būtų lietuviams pritaikytas didesnis spaudimas. Kremliaus valdovai priejo įsitikinimo, kad Šešepinas lietuvius geriausiai gali spustelti. Savo žinioje jis turi visas spaudimo priemones. Stalinas jį buvo paskyręs visos Rusijos komunistinio jaunimo vadu, o Chruščiovas jį paskyrė vyriausiuoju čekos viršininku. Dabar jis oficialiai eina profesinių sąjungų organizacijos sekretoriaus pareigas. Jo žinioje yra ir vadinamos "tarybinės" Lietuvos profesinės sąjungos. Jo privalo klausyti kiekvienas Lietuvos darbininkas.

Aleksandras Šešepinas, lietuviškai kalbančių šnipų informuotas, pradėjo teirautis apie kolchozuose einančius darbus ir tvarką. Vilniuje leidžiama Tiesa centro komiteto specialistų atidžiai tikrinama, dažnai praleidžia nepateisinamų klaidų. Aprašinėdama šių metų derliaus nuėmimą Kaišiadorių srityje, pirmame Tiesos puslapyje rašoma, kad šiais metais Kaišiadorių rajonas pasižadėjo prikultyti iš hektaro 23.1 centnerį grūdų. Tuo tarpu tame pačiame rašinyje, kur aprašinėjamas šių metų derliaus praktiškas nuėmimas, yra toks skirsnelis:

"Pirmosios pradalgės — tai ne pabaigtuvės, bet vis vien smagu, kad jau pradžioje grūdas gerai byra. "Tiesos" kolūkyje miežių hektaras duoda po 42 centnerius grūdų. Visi tikimės, kad išspareigojimas bus garbingai įvykdytas". (Tiesa, 1974 m. rugpj. 3 d., 1 psl.).

Lietuviai, komunistų spiriami, išspareigojo. Tie patys komunistai nori, kad tas išspareigojimas būtų garbingai įvykdytas. Reikia manyti, kad lietuviai, okupanto verčiami, išspareigojimą ne tik įvykdys, bet jį įvykdys garbingai. Tik tai lietuviams bus labai liūdna, kai komunistai su jais labai negarbingai pasielgs. Komunistai dešimtmečiais skelbė, kad darbo žmogui turi eiti visas jo darbo vaisius. Kapitalistai darbo žmogų išnaudojo, o komunistai darbo žmogaus neišnaudo. Bet gyvenimo praktika visai ką kita rodo. Nespėjo Lietuvos žemės ūkio darbininkas išauginti miežius, tuojau suvažiuo rusai ty miežių atsiimti.

Kad lietuviai komunistui kartais neateitų mintis paklikti dalelytę kolchozo derliaus žemdirbiui, tai atvažiuo Aleksandras Šešepinas. Jis ne tik paprašys pasiaiskinti, kodėl Kaišiadorių miežių laukai duoda 42 centnerius, o kitygose užrašinėja tik 23.1 centneriai? Jeigu kolchozų pirmininkai nepajėgs įtikinti Šešepino, tai jis prie kiekvienos kuliomosios pristatys po du čekistus, kurie išsiveš kiekvieną nupiautą grūdą. Lietuviai net nežinos, kiek miežių Šešepino agentai išsivežė.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

Čiais, ir daugelis mokslininkų šį vardą laiko, kuris lyg reikštų rytinį germanų kaimyną, Lietuvą. Dr. J. Matusas (Vairas, 1937, 7-7 nr.). "Is aistiskų ara lietuvių giminii pirmieji istorijoje pasirodo prūsai". Prof. W. Maciejewski (89-23) "Pereiname aistiskų, kurie šiandien, kaip lietuvių tauta iškyla". Prof. H. de Darbois de Jubainville (26-13) "Aistiskai arba lietuviai, gyvenantys žemdirbiai". Prof. A. Aleksa (3-4) "Is tų praeities tyrinėjimų spėjama, kad senovės aistiskai tai lietuviškos kilmės tautos nuo neatmenamų laikų gyvenusios Baltijos jūros pakraščiuose tarp Vyslos ir Dauguvos". Dr. L. Wilsr (167-67) "Baltijos jūros pakraščiuose buvo aistiskai arba lietuviškos tautos". Dr. G. Valancius (147-37) "Tacitas vadina jas (lietuvių) šakos giminės "Aestii" t. y. rytų žmonės". Prof. W. Kamieniecki (65-2) "Nuo Tacito vadiname lietuvių aionimu aistiskais". Prof. S. Siestrzencewicz "L'origine des Slaves ou Esclaves et des Sarmates" 1824, 176 p., pasiremęs anglų keliauninko Vulfstan kelioms aprašyme paminėtais aistiskų žodžiais, prieina išvados, jog aistiskai kalbėjo lietuviškai. Prof. dr. J. Matusas (92-18)

Kas tie baltai? Keistoka, kad lietuvių kiltis buvo primesta dirbtinai sukuriant "baltų" vardą pagal vieno asmens norą. G. Nesselmann, rūpindamasis atskirti prūsų tautos ir jos kalbos kūrėmą, pasiūlė lietuvių, lietuvių ir senprūsų pavadinimą bendru vardu baltais pagal romėnų istoriko C. Plinijaus "Historia Naturalis", IV, 27 minimą kazin-kokią didelę sa-

VALSTYBĖS GYVENIMAS IR MIRTIS

P. STRAVINSKAS

I. — Moderninė demokratine valstybė neatsiranda vienu momentu, lyg koks deus ex machina (dievas iš mašinos). Ji susidaro iš lėto, palaipsniui, laiko bėgyje. —

1) Pirmiausia iš tam tikros teritorijos gyventojų susiformuoja valstybinė tauta (Staatsvolk), susieta į bendruomenę įvairiais, daugiausia gi dvasiniais ryšiais, turint jos žmonių šviesią valstybinę sąmonę ir kartu norą, pasiryžimą turėti savo laisvą, nepriklausomą valstybę.

2) Tos tautos valios pareikšimu (dažniausiai per jos atstovybę) steigama (arba naujais moderninės — demokratinės valstybės pagrindais atstatoma kada buvusi) valstybė.

3) Kol valstybinė tauta (kuriai sudaro visi tos valstybės žmonės, nežiūrint kokios tautybės jie būtų) nepameta to, kas ji riša į bendruomenę, ypač gi, kol jos žmonės turi savo šviesią valstybinę sąmonę ir norą, pasiryžimą turėti savo valstybę, tol ir jos įsisteigęji valstybė yra gyva. Savo gi natūralia mirtimi valstybinės tautos baigia savo dienas, miršta tada, kai jų žmonėse išnyksta dvasiniai ryšiai, sieja juos į valstybinę bendruomenę, ypač gi, kai išnyksta jų noras, pasiryžimas turėti toliau savo valstybę.

4) Savo nenatūralia mirtimi tauta gali išnykti, kita, už ją didesni, galingesnei tautai — valstybei ją pasiglemžus, pavergus, ją dvasiniais palaužus, moraliskai susmukdžius, ją į bendruomenę siejančius ryšius panaikinus, net ir fiziškai išnaikinus. Taip būna vienai valstybei okupavus kitą valstybę ir įsijungus jos tautą į savąją.

II. — Kada ir kaip susidarė mūsų moderninės — demokratinės valstybės tauta?

apių kultūrinę tautą (kulturvolk), iš kurios, kaip bran-

Ji susidarė maždaug nuo praeitojo šimtmečio pirmosios pusės, tai nuo lietuvių tautinio atgimimo, suformavusio lietuvalio, palaipsniui išsivystė ir mūsų valstybinė bendruomenė (Staatsgemeinschaft), maždaug per 70 metų, iki I-ojo pas. karo pabaigos, kada Lietuvos žmonės, pagavę savo valstybės idėją, pasiryžo įsisteigti — atstatyti savo laisvą, nepriklausomą Lietuvos valstybę.

III. — Kaip įsisteigė — atstatė Lietuvos valstybė?

Susidariusi iš visų Lietuvos žmonių (lietuvių ir kitų Lietuvos gyventojų) mūsų valstybinė tauta per savo atstovus, susirinkusius 1917 m. rugsėjo 18/23 d. konferenciją pareiškė, savo valią atstatyti demokratinius pagrindais Lietuvos valstybę, gi tos konferencijos išrinktoji Lietuvos Taryba, delegavus jai tautos atstovavimo galia, kaip teisinę tautos atstovybę, savo 1918. II. 16 d. nutarimu deklaravo visam pasauliui tą tautos valią, paskelbė Nepriklausomybės Atstatymo Aktą, ir tuo būdu teisiškai atsirado, taip sakant, gimė Lietuvos moderninė — demokratinė valstybė. Ji buvo suorganizuota Lietuvos žmonių, jos tautos darbu ir apginta nuo priešų jos vaikų drąsa ir pasiaukojimu. Ji gyvavo ir darė pažangą visose savo gyvenimo srityse iki Sovietų smurto, iki jų okupacijos, jų ginkluotą jėgą užėmimo Lietuvos ir pavergimo jos tautos 1940. VI. 15 d.

IV. — Sovietinė, nacinė bei vel sovietinė okupacija ir Lietuvos valstybės teisinė padėtis okupacijų metu.

Po pirmos sovietinės okupacijos sekė nacinė, o po nacinės vel sovietinė okupacija, kuri tęsiasi iki šiol.

Sovietiniai okupantai, užgrobę Lietuvą, daro visa, ką tik gali, sunaikinti Lietuvos (valstybinę) tautai, kuri pasireiškia, daugiausia tai šviesią Lietuvos žmonių, tiek lietuvių, tiek ir nelietuvių (šių pastarųjų tegul ir silpnėse) valstybinę sąmonę, jų norą, pasiryžimą turėti savo laisvą, nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Padedant visokiems mūsų raudoniesiems okupanto tarnautų smurtu ir visokiais apgaulės būdais, bei propagandiniais triukais (užsienio akims

apdumti) buvo susovietinta ir neva sutinkamai su jos "liaudies valia" buvo įsijungta į "Tarybų Sąjungą". Tas okupanto smurtas bėgi yra viso laisvojo pasaulio konstatuotas, ir dėl to Lietuvos valstybė, tegul okupanto smurtu ir ypač faktiškai išardyta, jos suvereninių organų veikimas sutrukdymas, bet ji, valstybė, laikoma teisiškai egzistuojanti.

V. — Kas rodo Lietuvos valstybės esant šiandien teisiškai egzistuojančiai, gyvą ir nemirusią?

Tą rodo pačios Lietuvos (valstybinės) tautos pasireiškimas, jos gyvybės ženklai, tiek Lietuvoje, esant jai okupanto priepaudoje, tiek ir egzilyje.

Čia, egzilyje, mūsų valstybinės tautos gyvybė gali pasireikšti mūsų žmonių šviesią valstybinę sąmonę, jų norą, pasiryžimą turėti savo laisvą, nepriklausomą valstybę, išvaduoti ją Sovietų okupacijos, jų irgi politiniu sąmoningumu, kuris pasireiškia mūsų politinėmis pažiūromis, mūsų ieškojimu savo valstybei, kartu gi ir tautai, visiems valstybės žmonėms, geresnio, laimingesnio gyvenimo.

Mūsų noras, pasiryžimas turėti savo laisvą, nepriklausomą, iš Sovietų okupacijos išlaisvintą valstybę pasireiškia irgi mūsų laisvimo darbais.

Kol tuo mes reikšimės, tof ir pasauliui liūdydime, kad yra dar gyva, sovietinių okupantų dar nenužudyta Lietuvos (valstybinė) tauta, o kartu yra irgi gyva, nemirusi ir okupanto smurtu teisiškai nelikviduota, nenumarianta Lietuvos valstybė.

Tikslai, ar mes savo uždavinį egzilyje visi gerai atliekame? Ar nedarome kartais savo tautai ir valstybei žalingų, tiesiog jas žudančių veiksmų?

Tai labai rimtas klausimas, kurį panagrinėsime vėliau.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelo J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresuoti, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

J. VENCLOVA

PRUTĖNAI (PRŪSAI)

Apie prutėnų (prūsų) vardą

6 Zymus senovės istorikas ir geografas Strabo liudija, jog tiek romėnams, tiek graikams už Elbės Europos šiaurės nebuvo žinoma. A. Kutzbeue (79-15) "Strabo, vienalaikis su Kristumi, rašydamas pareiškė: Anapūs Elbės romėnai nėra atėję, ir apie šiuos kraštus mes nežinome". Eo ipso ir lietuvių kiltų gyvenamas kraštas, kuris buvo Europos šiaurės rytuose, jiems buvo beveik terra incognita. Dėl to ir senovės romėnų istorikas C. Tacitus, labai maža apie jas žinodamas, savo veikale "De situ et populis Germaniae" (45) pavadinio jas bendru geografiniu vardu "Aestorum gentes", t. y. rytų giminės, arba rytų žmonės, J. Adelung "Mithridates", Berlin, II t., 765 p. "Vardas, kuris pas romėnus Aestii skambėjo, yra germaniška ir reiškė rytų kraštai". Prof. J. Vater (151-V p.) "Aistiskai tai yra rytų kraštai". Prof. dr. V. Sruogienė (132-9) "Romėnai vadino "Aestiorum gentes" i rytus nuo Vyslos gyvenančias tautas. Prof.

dr. R. Latham (82-189) "Ancient Aestii, or Men of the East". Būdinga, kad Ptolemaeus (2 amž.) nepaminėjo aistiskų vardo, o taip pat IV amž. romėnų istorikas Amianus Marcellinus, rašydamas apie šiaurės gyventojus, visai nemini aistiskų. Tuos pačius aistiskus dauguma mokslininkų laiko lietuviais. Prof. M. Liubavskis (187-4) "Mokslininkai yra linke lietuviams vadinti ir tuos (aistiskus, aistii), apie kuriuos kalba Tacitus savo "Germania". Prof. Dr. M. Friederichsen (45-102) "Tacitus praneša apie juos (lietuvių), kaip aistiskus". Prof. A. Voldemars (148-49) "Tacito ir kitų rašytojų paminėti ligi Vulfstan aistiskai yra tikri lietuviai". Prof. A. Bruckner (20-13) "Tacitus pavadinio lietuvių ne jų nuosavą vardą, bet užvardijo juos taip, kaip germanai suteikė (aistiskais)". Prof. A. Pogodin (110-5) "Tacitus pateikia keletą žinių apie tautą, kuri teikdavusi germanams gintarą, pats gerai nesuvokdamas, pavadinio ją aistiskais, ir daugelis mokslininkų šį vardą laiko, kuris lyg reikštų rytinį germanų kaimyną, Lietuvą. Dr. J. Matusas (Vairas, 1937, 7-7 nr.). "Is aistiskų ara lietuvių giminii pirmieji istorijoje pasirodo prūsai". Prof. W. Maciejewski (89-23) "Pereiname aistiskų, kurie šiandien, kaip lietuvių tauta iškyla". Prof. H. de Darbois de Jubainville (26-13) "Aistiskai arba lietuviai, gyvenantys žemdirbiai". Prof. A. Aleksa (3-4) "Is tų praeities tyrinėjimų spėjama, kad senovės aistiskai tai lietuviškos kilmės tautos nuo neatmenamų laikų gyvenusios Baltijos jūros pakraščiuose tarp Vyslos ir Dauguvos". Dr. L. Wilsr (167-67) "Baltijos jūros pakraščiuose buvo aistiskai arba lietuviškos tautos". Dr. G. Valancius (147-37) "Tacitas vadina jas (lietuvių) šakos giminės "Aestii" t. y. rytų žmonės". Prof. W. Kamieniecki (65-2) "Nuo Tacito vadiname lietuvių aionimu aistiskais". Prof. S. Siestrzencewicz "L'origine des Slaves ou Esclaves et des Sarmates" 1824, 176 p., pasiremęs anglų keliauninko Vulfstan kelioms aprašyme paminėtais aistiskų žodžiais, prieina išvados, jog aistiskai kalbėjo lietuviškai. Prof. dr. J. Matusas (92-18)

"Bet visus juos (Aistiskus) jungė lietuvių kalba, kuri yra seniausia visu iki šiol užsilikusių vadinau indoeuropiečių kalbų". Prof. M. Liubavskis (87-4) "Kad aistiskai esą tie patys lietuviai, tai prof. A. Mierzynski nuomone, esą neginėjamas faktas... Mierzynski išranda, kad aistiskų tikėvijas ir papročiai, kaip aprašo Tacitas, esą visai tokie patys, kai lietuvių". Dr. K. Gečys (48-3) "Aistiskų gentys sudarė vieną lietuvių kilmės tautą, turėjo tuos pačius papročius ir tą pačią tikybą". Be to, aistiskų lietuviškas laiko: prof. dr. R. Braungart (18-441), prof. K. Bohusz (14-54), prof. dr. El. Wolter (Mitteilungen der Litauischen Litterarischen Gessellschaft, 4 t., 60 p.), prof. dr. L. Niederle (103-43), dr. A. Meitzen (98-VII p.) ect.

Kas tie baltai?

Keistoka, kad lietuvių kiltis buvo primesta dirbtinai sukuriant "baltų" vardą pagal vieno asmens norą. G. Nesselmann, rūpindamasis atskirti prūsų tautos ir jos kalbos kūrėmą, pasiūlė lietuvių, lietuvių ir senprūsų pavadinimą bendru vardu baltais pagal romėnų istoriko C. Plinijaus "Historia Naturalis", IV, 27 minimą kazin-kokią didelę sa-

namai jų gyvenamą vietą teisingai nurodė: "Ergo iam dextro Suevici maris litore Aestorum gentes adluntur". Bet pirminis G. Nesselmann "baltų" vardo suteikimas aistiskų bei lietuvių kiltims visai neišlaiko kritikos, nes Plinius vartodamas "Baltia" pavadinimą turėjo dėmesys Jungtlandijai, o Baltijos jūra paliečia ir daugiau visai skirtingų tautybių kraštų: švediją, Daniją, Vokietiją, Lenkiją, Suomiją, Rusiją. Dr. J. Antoniewicz (Acta Baltico — Slavica, Bialysetok, 1966, 4 nr., 7 p.) "And yet denomination "Balts" used by Nesselmann (1845) denotes a geographical and cultural substance different from that dating back to the Antiquity and denoted as Baltia by Pliny in his Historia Uaturalis, IV, 95. Pliny's denomination "Baltia" given to Scandinavia or rather strictly speaking Jutland, was used in the 19 century to denote the territory inhabited by a group of tribes which, in the 1-th thousand year before our era, lived in the territory to the east of the following rivers: lower Vistula, Pregola, Nemunas, Western Dvina, Berzina, upper Dniepr, Sosh, Desna and a part the upper Volga". Dabar pacituosime pačio Plinijaus

pasakojimą apie "Baltia". C. Plinius II (IV, 27) Dr. Bostock, London, 1855). "Lampsacus Xenophon pasakoja mums, kad nuotolij trijų dienų plaukimo nuo Skitijos krantų, ten yra didelė sala, pavadinta Baltia, kurią Pytheas pavadino Basilia". Čia aistiskai pasakytą nuo "Skotijos krantų", gi pagal Jordanes Getica 3 "Vyslos upė, kuri Germaniją skiria nuo Skitijos", vadinasi, 3 dienas plaukė nuo Vyslos krantų, kol pasiekė Jutlandiją (Baltia).

K. Būga savo fantastiniais išvedžiojimais atskiras lietuvių kiltis padarė atskiromis tautomis. Jis jas pradėjo skaldinti nuo bendro kamieno jau prieš kelis šimtmečius prieš Kristų, ir net kai kurias (prūsus) padarė senesnes už pačius lietuvius. Tuo tarpu romėnų Tacitus neranda atskirų tautų, o tik giminės "gentes", gi IX amž. gale keliauninkas Vulfstan, pats apsilankęs prūsų šalyje, neranda jokios prūsų tautos ir jos vardo visai nemini savo kelioms aprašyme.

(Bus daugiau)

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —
3007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmia ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA

Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
140 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5 val.
ir šeštadienis, skambinti 374-8012

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Klinikos
Medicinos direktorius.

1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradi-
eniais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 778-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmia ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8, Šeštadieniais 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

Saulių automobilis Pavergtų Tautų demonstracijos Chicago vidurmiestyje.
Nuotrauka V. Noreikos

POVILAS DARGIS INFORMUOJA APIE SLA STOVĮ

(Pabaiga)

Tai buvo pirmutinis, atsitik-
tinės nelaimės rūpestis, Pildo-
majai Tarybai pradėdant naują
dvejų metų kadenciją. Teko
man kreiptis į Federalines įsta-
gas su prašymu, kad būtų su-
teikta pagalba prarastam turtui
atstatyti, pasėkmės buvo teigia-
mos, bet virš Pildomųjų Tary-
ba norėjo parodyti ir Susivie-
nėjimo vardu guodžiantį gestą
saviem nelaimėn - patekusiems
nariams. Nell Bayorienės, Vinco
Tumalaicio, Anne Benedict, Vyt-
Paulausko, Onos Zorskūtes ir
Antano Agurkio informacijų dė-
ka buvo nustatyta, kad nukentė-
jusių SLA narių buvo 56. Pildo-
moji Taryba 1972 m. lapkričio
13-14 d. suvažiavime Chicagoje
nutarė šių nukentėjusių narių
SLA duokles už vienerius metus
sumokėti iš Našlių ir Našlių
Fondo. Kai ši audros-potvynio

nelaimė atsitiko mano gyvena-
moj valstijoje, man teko šios ne-
laimės didžioji jautrumo dozė,
tad ir padariau, ką tik galėjau.
Šio Susivienėjimo gesto medžia-
ginė pusė nėra didelė — tik \$1-
264.24. Bet didžioji jo vertė yra
moralinė. Nelaimingieji nariai
buvo neužmiršti, jie buvo pa-
guosti.

Antras didysis reikalas, ku-
riam buvo skiriamas nuolatinis
dėmesys — tai SLA narių sto-
vis ir naujų narių vėjus. Tai jau
rūpestis ne atsitiktinis ir nelaiki-
nis, o nuolatinis, einas nuo SLA
užgimimo. Narių skaičius Susi-
vienėjime — tai Susivienėjimo
svoris. Ir mes stovim prieš už-
davinį, kad tas Susivienėjimo
svoris nemažėtų, kad jis nors ir
pamažu didėtų. Nėra buvę Pild-
omosios Tarybos posėdžio, ku-
riame nebūtų šiuo klausimu rū-
pinamasi, kalbama. Aš pats pir-
mininkauju Vajaus Komisijai,
ir visi Susivienėjimo nariai mato
(iš mūsų organo Tėvynės), kaip
buvo planuojama, kas buvo da-
roma, kad tik daugiau naujų na-
rių gautume.

Naujesiems nariams yra du-
damos labai reikšmingos įstoji-
mo nuolaidos, ir organizatoriams
yra numatytas gana geras atly-
ginimas, o, be to, yra numatytas
ir dovanų priedas.

Be šesių Pildomosios Tarybos
posėdžių, kuriuose buvo aptaria-
mas naujų narių vėjus, dar tuo
pačiu reikalu man teko būti Cen-
tro įstaigoje New York'e 1972 m.
rugpjūčio 13-18 dienomis ir 1972
m. spalio 7-9 dienomis. O 1973
m. rugsėjo 15 d. vėl teko būti
ir 5 Apskritis suvažiavime ir
SLA Organizatorių vajaus pasi-
tarime.

Šiuo keliu veikdami, mes įra-
šome į Susivienėjimą naujų na-
rių beveik du kartus daugiau, ne-
gu įrašo kiti du susivienėjimai,
sudėjus abu draugė. Bet vis-
vien SLA narių lietuvių bepras-
kačius nedidėja. Pasibaigian-
čios gyvybės apdraudos sutar-
tas, savanoriški pasitraukimai
ir mirtys vis viršija naujų narių
skaičių.

Kai įrašome mažiau narių, ma-
žiau gauname ir duoklių, mažiau
tenka pinigų patriotiniams-kul-
tūriniams darbams. Čia ir yra
tas, mano anksčiau minėtas, svo-
rio mažėjimas.

Tačiau to svorio mažėjimo ne-
reikia maišyti su Susivienėjimo
sveikatingumu, t. y. su Susivie-
nėjimo išsimokėjimų pajėgumu,
ką čia mes vadiname solvency.
Jis ne tik nemažėja, bet didė-
ja. Pagal Aktuaro įstaigos ap-
skaiciavimus dabartinis SLA
solvency yra 148.58%. Tai reiškia,
šiandien SLA galėtų išmo-
kėti 1,000 apsidraudžiusiam —
beveik \$1,500. O tai yra labai
džiugi aplinkybė ir vadovų bei ir
kiekviename nariui.

Norint šį klausimą pirmiau pa-
liesti, štai ką reikia pasakyti.
Mano supratimu, į SLA turi ra-
šyti visi geros valios lietuviai-
tik patriotiniai, tiek praktiš-

kais sumetimais — ypač, kai ma-
to saugios ir geros apdraudos
proga. Atėjo laikas, kada visa
lietuvių išeivija, ypač atvykusi
paskutinių 25-rių metų laikotar-
pyje, turėtų žinoti, jog Susivie-
nėjimas Lietuvių Amerikoje nėra
vien komercinė apdraudos
kompanija, kad jis tuo niekad ir
nebuvo. Bet buvo ir yra lietu-
vių tautinė organizacija, kuri
nuolat jautriai rūpinasi lietuvių
tautos ir visais lietuvių gyvini-
niais reikalais.

Kodėl dar reikia tai sakyti?
Todėl, kad būtų apsidairyta ir
pamatyta, kur esam, kur link ei-
nam, kuo pateisinam vadovavi-
mą saviem tautiečiam. Lietuviš-
kosios visuomenės vadovai ir
mums palankioji spauda turi su-
sirišinti Susivienėjimu. Visi tu-
rėtų atsiminti, kad SLA yra gi-
mes Lietuvos atgimimo šviesojė,
išaugęs audrose ir stipriai užsi-
grūdinęs gyvenimiškais patyri-
mais.

Ką sakau, yra tiesa. Žinau, kad
ir visi Pildomosios Tarybos na-
riai tuo tiki, manau, kad ir Tam-
stos, Delegatų, ne ką kita galvo-
jate. Tačiau čia kyla dar vienas
klausimas: ką reikia daryti, kad
tai žinotų ir plačioji visuomenė,
kad ji šia istorine tiesa taip pat
patikėtų?

Tam klausimui aš esu skyręs
labai daug laiko ir pilnai supran-
tu, kad Pildomoji Taryba tegal-
li sėkmingai išspręsti šį klau-
simą su visuomenės pagalba. Tad
sustiprinkim, pagyvinim Aps-
krių ir Kuopų gyvenimą, veik-
lą. Raskim naujų talkininkų se-
niesiems vadovams, raskim ir to-
kius, kurie senesniuosis vado-
vus visai pavaduotų. Gaukim
Susivienėjimą naujų jaunų na-
rių.

Reikalas yra gyvas, svarbus,
kaip išlaikyti tai, ką turim, kaip
perduoti sekančiom kartom, ypač
tiem, kurie būtų verti to gra-
žaus paveldėjimo.

Kalbėdamas apie senus, bet ir
šiandien tebegyvenus dalykus, lyg
savai prieini prie istorijos
klausimo. Kaip žinote, yra SLA

Štai kaip išleisti komisiją, kaip
pirminkauti tenka man.

Komisija nustatė, kad SLA
istorija turi būti paruošta ir iš-
leista lietuvių kalba, kurios teks-
to būtų 400 puslapių. Taip pat
bus duota tos istorijos santrau-
ka anglų kalba — viso 100 pusla-
pių. Istorija yra trijų dalių, ra-
šyta 4-rių autorių:

1. seniausias laikotarpis (1886
— 1915), rašyta Vytauto Širvydo
ir Jono Valaičio.

2. laikotarpis tarp dviejų Pa-
saulinių karų (1916 — 1944), ra-
šytas Antano Diržio.

3. pokarinis laikotarpis iki šių
dienų (1944 — 1974) rašytas dr.
Algirdo Budreckio.

Angliškoji santrauka yra pa-
ruošta: I daliai — Vytauto Šir-
vydo; II ir III daliai — dr. A.
Budreckio.

(Bus daugiau)

Ozono dujų pavojus

Dar neseniai ozonas buvo skai-
tomas naudingi sveikatai ir tik
visai neseniai mokslininkai išty-
rė, kad ozono dujos ne tik nėra
geros, bet yra sveikatai kenks-
mingos. Ozonas pasidaro kai au-
tomobilių dujos susimaišo su
saulės šviesa.

Illinojans universiteto Viešo-
sios Sveikatos mokyklos prof.
Bertram Carnow sako, kad ozo-
nas yra vienas iš blogiausių oro
teršalų, gali sukelti sunkumą
kvėpuoti ir apunkinti širdies ir
plaučių veikimą. Doktorai dar
nenustatė, ar ozono dujos pasto-
viai pažeidžia plaučius, bet Chi-
cago universiteto kvėpavimo
ligų specialistas D. Gross pasa-
kė "stebėčiausi jei nepažeistų"...

Dėmėtoji šiltinė

Chicago sveikatos apsaugos
įstaigų pranešimu, Illinojuje pa-
stebėta 14 susirgimų dėmėtoja
šiltine, nuo kurios du asmenys
jau mirė. Liga pasirodė centri-
niam ir pietiniam Illinojui, o
mirimai įvyko Jackson ir Cass
apskričiuose. Dėmėtoja šiltinė
platina erkės (ticks).

Viesosios Sveikatos departa-
mento epidemilogas Dr. Russel
Martin pataria pastebėjus to-
kius simptomus kaip galvos skau-
dėjimas, šaltis, paraudusios akys
ir išbėrimas, nedelsiant vykti pas
daktarą.

Erkės yra mažos rudos ar pilkos
spalvos vabaliukai, kurie įsi-
siurbę į odą perduoda tą ligą,
gavę iš laukinių gyvulių. Jos
mėgsta žalia veją, dėlto pikni-
kautojai žaliroje gamtoje turi la-
bai pasisaugoti.

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Zarasikių klubo metinė gegužinė
įvyks rugpjūčio 18 d. šeštadienį.
Onos Bruzulienės sodyboje, prie šios
Lietuvių Tautinės kapinės, Willow
Springs. Gegužinė prasidės nuo pietų
ir tęsis iki vakaro. Visi klubo na-
riai ir svečiai maloniai kviečiami at-
silankyti ir linksniai laiką praleisti
su zarasikiškais. Klubo Valdyba

PADĖKA

A. A.

VERONIKA LESCINSKAS

Mano mylima žmona, pašaukta Visagaliu Viešpaties, mirė 1974 m.
liepos mėn. 27 dieną, palaidota liepos 31 d. šv. Kazimiero Lietuvių
kapinėse.

Nuosirdžiai dėkoju giminėms, draugams ir pažįstamiems už gau-
sų lankymą velionės koplyčioje, dalyvavimą gedulingose pamaldose ir
palydėjimą į Amėno poilsio vietą.

Dėkoju už labai daug paaukoto šv. Mišų už josios sielą, už gėlių
vainikus ir už pareikštą man ir giminėms šiltą užuojautą.

Ypatinga mano padėka Jo Ekscelencijai vysk. Abramovič už at-
laikymą šv. Mišų, prelatui D. Mozurui už asistavimą mišiose ir mal-
das koplyčioje, ir kun. J. Plankui už palydėjimą ir kapines ir mal-
das.

Išskirtina mano padėka buvusiems Regio Emilia lietuviams, už
jautiusiems ir man padėjusiems liūdesio valandoje.

Nuosirdus ačiū Panevėžiečių klubui ir Anglijos Lietuvių klubui.

Gili mano padėka karsto nešėjams.

Dėkui Laidotuvių Direktoriu D. Petkui už rūpestingą ir mandagų
patarnavimą.

Liūdinčis vyras Bronius, velionės sūnus, mairės ir anūkai.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Ar aš sėdiu ar keliuos, tu tai žinai. Tu iš tolo supranti mano
mintis". — Psalmė 139:3.

Kaip siauras yra kelias, kuriuo Viešpaties pasekėjai turi eiti. Kiekvie-
name žingsnyje jie susiduria su užsiginijusiomis sėmėmis, nes Jėzus yra pasakęs:
"Kas neima savo kryžiaus ir neseka paskui mane, tas manęs nevertas". Jei
mes negalime parodyti savo meilės Viešpačiui, dalyvaudami Jo išniekini-
muose ir užsiginijimuose, tai reiškia, kad mes nesame tais, kuriuos Jis va-
dina savo sužadintais. Nebus lengva kentėti ir pasilikti ištikimais iki ga-
lo, bet palaiminti, kurie tai darys, nes jų atlyginimas bus didelis.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parasytė tokį adresą:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Šauliai pavergtų tautų demonstracijose

Chicagos miesto centre įvyko Pavergtų Tautų protesto eiseną. State gatvė jau nuo pat ankstyvo ryto buvo papuosta Pavergtų Tautų valstybių vėliavomis.

Protesto eisenose dalyvavo pavergtos tautos. Kaip ir kiekvienais metais lietuviai pirmavo ir eisenose pasirodė labai gražiai ir įspūdingai.

Šiais metais jau galime pasidžiaugti, kad eisenose dalyvavo ir mūsų lietuviškas jaunimas.

Šauliai buvo šios eisenos didžiausia atrakcija. Jų buvo daug ir visi uniformuoti, kas sudarė žiūrovams didelį įspūdį. State gatvė buvo perpildyta stebėtojų. Jie plojo ir mosikavo pasirodžius šaulių gretoms.

Šį protesto žygį tribūnoje stebėjo: Jungtinių Amerikos Valstybių kongresmanai, švėtinų valstybių konsulai su Lietuvos valstybės koms. J. Daužvardienė, miesto pareigūnai ir kt.

Pavergtų Tautų protesto eiseną buvo filmuojama T. V. stočių. Amerikiečių dienraščiai šį

nepaprastą įvykį aprašė, cituodami plakatų įrašus ir pan.

Tebūna šis Pavergtų Tautų protesto žygis rakštis visiems tiems, kurie dar iki šiol negali suprasti tos nežmoniškos vergijos, kurią kenčia pavergtos tautos už geležinės uždangos.

Australų dabartinė valdžia turėtų tai labiau įsisąmoninti — suprasti ir neprisidėti prie tų žiaurių kančių ir nebūti laisvės duobkasiais ir budeliais — pripažindama Pabaltijos valstybių aneksiją, tuo prisidedama prie tų žiaurių kančių ir vykdomo genocido, kurias dar iki šiol dievina rusai komunistai ten vykdo.

al bud

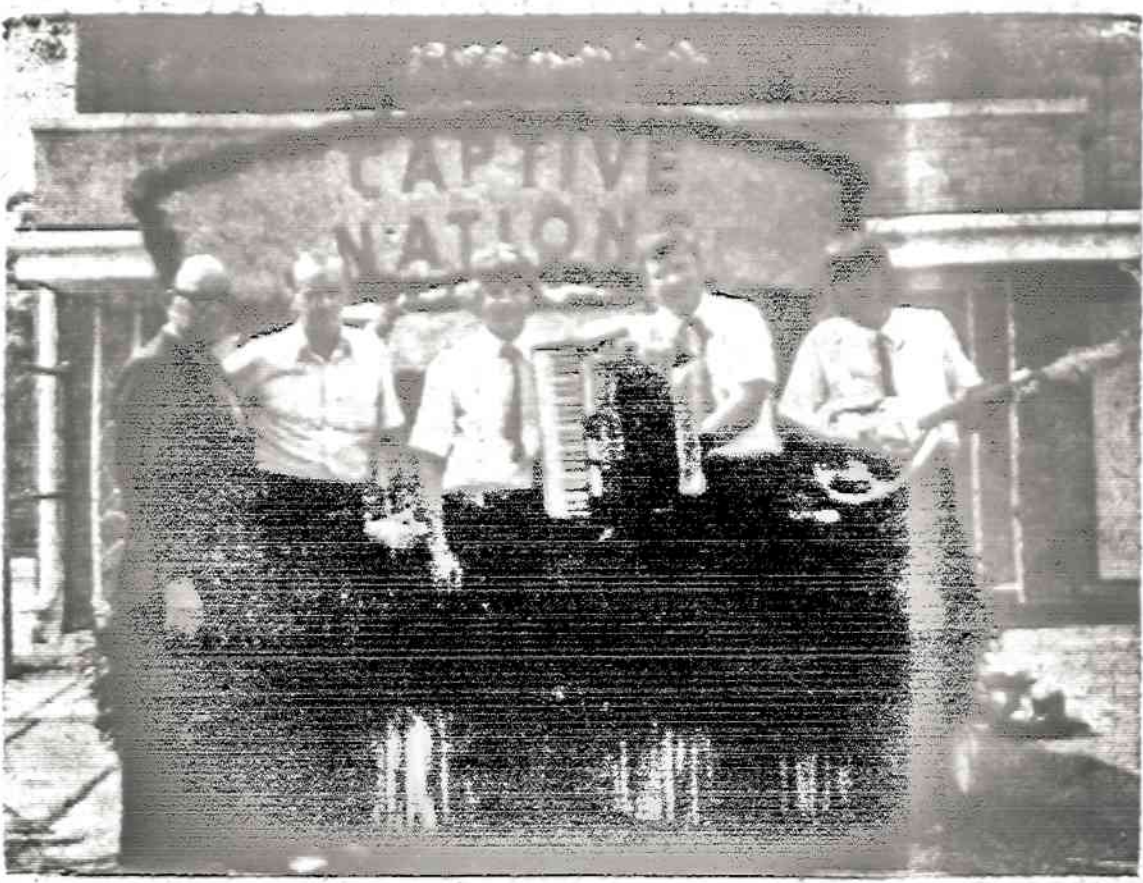
— Psichiatras drąsino savo pajūgą:

„Nebijok pasakyti man teisybę. Nuduok, kad aš esu tavo „bartenderis“.

TRUMPAI

— Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos '12-sis suvažiavimas bus lapkričio 28—30 d. Lietuvių Tautiniuose namuose, Chicagoje. Banketas numatytas lapkričio 30 d. Sabre Room, Hickory Hills apylinkėje.

— Valė Tautkevičienė, Windsor, Ont., Canada, ir jos išmokyta lietuvių kvartetas „Aušra“ rugpjūčio 15 d. išskrido į Pietų Ameriką koncertams — Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus lietuvių kolonijose. Tą šaunų ketvertuką sudaro Rūta Čerškutė, Nijolė Giedriūnaitė,

Pavergtų Tautų Savaitės parodė lietuviai geriausius pasirodė. Apie tai kalbėjo tik kitataučiai, bet lietuviai net savo tarpe pasigirdo. Daugiausia prie gerumo, visi žino, prisidėjo visiems pajūgams John G. Evans ir Jack Yerkes, parūpinę gražiausią floatą visai eisenai. Iš kairės į dešinę stovi: John G. Evans, Jack Yerkes ir muzikai: Ziggy Mikuzis, Al Modestas ir Vic Zemaitis.

Nuotrauka: Petrick Walters

Danutė Kozulytė ir Aldona Tautkevičiūtė, o jų akordeonistė yra Kristina Puidaitė. Hamiltono choro „Aidas“ vedėjas sol. V. Verkaitis su 49 aidutėmis koncertuos Anglijoje ir kitose Europos valstybėse.

— Gintaro vasarvietės vasarotojai, Union Pier, Mich., paršė Australijos valdžiai bei jos įstaigoms bendrą protesto peticiją, reikalaujanti Lietuvai nepriklausomybės, o jos gyventojams laisvės. Siam reikalui iniciatyvos ėmėsi K. Leonaitienė, Chicago Lietuvos Moterų Federacijos pirmininkė. Toliau akcija pagelėjama visur, kiekvienoje vietovėje, sambūryje, kiekviename lietuviškų apylinkių bloke, kiekvienu lietuviu aplinkoje.

— Pensilvanijos Lietuvių Diena bus rugpjūčio 18 Lakewood Park, Pa. Iškilmės prasidės 3 val. Dainuos R. Babicko oktetas, kalbės kun. Kaz. Pugevičius ir kun. Alg. Kezys, taip pat vietiniai veikėjai ir garbės svečiai.

— Universal Taupymo ir Skolinimo Bendrovės Vadovybė, patyrusi, kad Naujienų gegužinėje rugsėjo 8 d. Polonia Grove, prie 46-tos ir Archer Ave., bus laimės šulinys, įteikė per adm. Kristiną Austin jam gražią ir vertingą dovaną — radijo priimtuvą. Bus ir daugiau vertingų daiktų, kuriuos jam paskyrė ar paskirs finansinės ar verslo įstaigos, organizacijos ir paskiri asmenys. Rengėjų komisija nuoširdžiai dėkoja b-vės vedėjai Algai Rypkevičiūtei ir direktoriams.

— Dr. Ramūnas Kondrotas skaitys paskaitą apie J. Frank gydymo metodus 24 me medicinos istorikų kongrese Budapešto mieste rugpjūčio 25—31 d.

— Zigmą Stankus, gyvenantis Hammond, Ind., prieš kurį laiką tapo Naujienų skaitytoju dėka savo mielos sesutės ir švogerio Petraičių, kurie jam jas užsakė, gimtadienio proga. Naujienos jam patiko, nes palaiko visas demokratines lietuvių organizacijas ir bendruosius darbus taip pat yra už bekompromisingą Lietuvos laisvę. Z. Stankus, kaip kadaise aktyvistai negado metu sudarydavo veiklos trejukes, žadėjo rasti 3 naujus skaitytojus. Dabartinio negadoto metu, Australijai paskelbus Lietuvos okupacijos pripažinimą, jis užsakė Naujienas vieneriems metams savo draugui Julijui Okmonui, gyv. Saulte St. Mary, Ont., Canada, tuo būdu sudarydamas pilną naujų skaitytojų trejulę. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja už platinimą ir už linkėjimus, kad platinimojo grąžindės sklistu toliau.

— Jonas Ulevičius iš Londono, Anglijoje, atvyko atostogų pas savo brolius — Kazimierą, gyv. Argo, Ill., ir Juozą, gyv. Marquette Parko apylinkėje, tel. 436-8342. Šį savaitgalį Jonas ir Juozas aplankys lietuvių vasarvietes ir kitas apylinkes Michigan valstijoje.

— J. Pelanis, Concord, Calif., atsiuntė gerus linkėjimus Naujienoms už dėmesį pensininkų reikalams. Jis patenkintas stra-

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COUPLE WANTED

Small family. North shore home. Wife for general housework and plain cooking. Man for driving and maintenance of house and property. Winter in Florida. Salary open. Includes coach house apartment. Answer completely include phone number.

WRITE TO:

LITHUANIAN DAILY NEWS

BOX 202

1739 So. Halsted St.

CHICAGO, IL 60608

DEPENDABLE WOMAN

LIVE IN HOUSEKEEPER

Light cooking, 5 day week.

Own room, bath, TV, Evanston.

Salary open. References.

Good home for right person.

676-1602 days

or 866-8723 evenings.

JANITORS

Immediate openings for men and women for part time and full time janitorial work in the suburban areas.

Must speak some English.

Call 666-3779

after 12 noon.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MECHANIC

Desire a talented journeyman with 3-5 years experience in hydraulics, machine repair and pipe fitting. Excellent opportunity for qualified man to earn \$15,000—\$17,000 per year.

Apply in person or call for appointment.

527-5588

SUCREST CORP.

330 EAST NORTHWATER ST.

MIDDLE AGE MAN

FOR DRIVING, SOME HOUSEWORK

Live out. Evanston residence. Give experience and telephone number. Write to:

LITHUANIAN DAILY NEWS

Box 201

1739 So. HALSTED ST.

CHICAGO, IL 60608

LATHÉ AND MILLING

MACHINE OPERATORS

• STEADY WORK

• OVERTIME

• FRINGE BENEFITS

A. F. TOOL MFG. CO.

5645 GAGE, ROSEMONT

PHONE: 825-1643

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkių Reikia

TURIU 2 MAŽUS SUKIUOKUS,

REIKALINGA PRIŽIURĖTOJA.

Duosiu veltui butą, o dėl atlyginimo susitarsim. Rasykite:

Mr. GEORGE TRUKSNYS,

509 ISLAND AVE.

ROCKFORD, ILLINOIS 61102

arba telefonuokite 968-8489.

BENDRAI NAMŲ RUOŠAI

reikalinga moteris 3 dienas savaitėje Highland Park, netoli Northwestern geležinkelio stoties, arba atvažiuoti savo priemonėmis. Susikabinti angliškai.

Tel. 433-5088

REIKALINGA MOTERIS

prie choro serančios 2—3 ar daugiau dienų savaitėje. Lengvas virsmas ir apyvoka. Tel. 925-2127.

WAITRESSES WANTED

Full or part time.

Skokie Area.

PRIVATE CLUB.

OR 6-0300

psniais S. Šurkaus, su kuriuo susipažino ir palaiko artimus ryšius.

— E. A. Bagdonaitė - Cesnes, Chardon, Ohio, prisidedama prie Naujienų vajeus ir išreikšdama tarpusavio draugystės ryšius, užsakė Naujienas vieneriems metams ponai A. Greimienėi, gyv. Prancūzijoje. Jos vyras Algirdas Greimas yra lingvistikos ir semantikos profesorius. Jis gaus tikslėsių žinių.

— Rašomosios maš. visom kalbom ir gaidom, visuose modeliuose gaunamos Chicagoje: diena LU 5-9500, ir vakarais pas A. Daugirdą tel. 476-7399 arba tiesiai iš SPARTA Savininko: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. (Pr.).

— Elektros įvedimai, pataisymai. Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu greit, garantuoti ir sažiningai.

Klaudijus Pumputis,

4358 So. Washtenaw Ave.

Tel. 927-3559.

(Pr.).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS

IR ZEMAIŠ NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS, PARDAVIMAS — VALDYMAS —

NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS. 5 kamb., bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkinyse nebrangiai.

2 PO 8 SU 3 MEGAMAIŠ. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parko apylinkė. Reikia skubiai parduoti.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apylinkė. Reikia skubiai parduoti.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

SIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

1½ AUKŠTO \$28,500.

Pagrindiniame aukšte 6 dideli kambariai, o antrame aukšte 4 tokie pat kambariai. Modernios kabininės virtuvės ir vonių kambariai, apkalto kieto medžio verandos — porčiai, patalpos, beismantas, karšto vandens šildymo sistema, labai gera apylinkė ir gera vieta, tikrumoje kaina yra piniškus taupanti įsū galimamams nu-pirkti gerą namą už bargo kainą.

Paskubėkite.

Skambinkite stebukladariui.

Skambinkite MICHAEL'S dabar.

Kalbame lietuviškai.

254-8500

MARQUETTE PARKE

PARDUODAMAS 5 KAMBARIŲ

MURINIS NAMAS

Centralinis vandens šildymas, garų, garažas. Parduoda savininkas.

Teirautis telefonu

925-5307

HARDWARE STORE

AND 6 ROOM APARTMENT

Going business, large inventory.

Near Ashland and 47th St.

ASK FOR LOUIS

CATALANO REALTY

Phone 622-8818

INCOME PROPERTY PALOS HILLS.

3 units per building with garages, 2 and 3 bedrooms, full basement, optional.

Swimming pool, tennis court, club house included. Excellent investment.

3 buildings last at 1973 prices. Call

builder JOHN KUDIA.

Tel. 974-3773.

PRIE 58-TOS IR PULASKI

Klasiškas 6 kambarių mūrinis su 3 patalukais miegamaisiais, puikiai binaetinė virtuvė, vonia su veidrodžiais pasipuošimui, aluminijaus vandens nutekėjimo ir surinkimo vamzdžiai, 2 mašinu mūrinis garažas, formalus valgomasis, geriausia ir geriausia vieta, žema kaina tik \$29,900. Būkite apdairūs ir apsigyri.

Skambinkite stebukladariui.

Skambinkite MICHAEL'S dabar.

Kalbame lietuviškai.

254-8500

RENTING IN GENERAL

Nuomos

MARQUETTE PARKE

Išnuomojamas miegamasis kambarys 1-mame aukšte. Galima valgyti pasiga-

minti ir kiti patogumai. Pagaudaijama vyresnio amžiaus vyras ar moteris, pensininkas ar dirbantis.

WA 5-6742.

BUSINESS CHANCES

Biznio Proges

DEL LIGOS PARDUODAMA už žemą kainą maisto ir gėrimų krautuvė.

Tel. 445-9877 arba 928-5782

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3204½ W. 95th St.

GA 4-8654

— A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobilių išlyginami ir nuda-

žomi. Darbas atliekamas sažiningai ir gerai, prityrusių darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbauskas, sav.

IR VEL PAŽVELK

GRAŽUS PAJAMU MŪRAS. Atski-

ri nauji šildymai. Centr. oro vėsinimas. Dideli modernūs butai. Mūro garažas. Marquette Parke. \$46,900.

LEGALUS 17 M. 3 butu selsvas mūras. Atskiri radiant šildymai. Mūro garažas. Platus lotas. Marquette Parke. \$48,900.

5½ KAMBARIŲ MŪRAS. Arti Lie-

tuvių Plazos. Našė su nuostoliu atiduos už \$17,800.

7 BUTŲ MŪRAS — 2 dideli ir 5

maži butai. Naujas garų šildymas. Alum. langai. Blokas nuo parko. \$39,900.

10 BUTŲ MŪRAS Marquette Parke. Virš \$17,000 pajamų. Naujas garų šildymas. Alum. langai. 2 auto mūro garažas. \$79,900.

PUKUS MŪRO NAMAS ant platus

lotas, 2 butai. Gražus 6 kambarių vir-

šų ir 3 kambarių butas su sam beis-

manė. Garažas. Arti parko. \$21,900.

2 BUTŲ 18 m. mūras. Atskiri šildy-

mai. Alum. langai. Garažas. Platus

lotas. Arti mūro. \$36,000.

2 BUTŲ didelis modernus mūras ir

garažas. Naujas garų šildymas. Air

cond. Marquette Parke. \$32,000.

6 KAMBARIŲ Cape Cod už Kedzie

bloko nuo parko. Irengras beisman-

tas. Platus lotas. Mūro garažas iš

sono. \$34,000.

1½ AUKŠTO MŪRAS naujos staty-

bos. 3 butai. Didelis pajamos. Arti

vienuolyno. \$32,750.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS

DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNO-

JAMO TURTO PIRKIMAS — PAR-

DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengru mieste ir užmiesty naujus ir

perstatat senus visų rūšių namo ap-

šildymo pečius, air-conditioning, van-

dens boilerius ir šilumos radiatorius.

Dirbu greit, sažiningai ir garantuoti.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609, Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai.

pildomi pilietybės pareiškimai ir